

REPUBLIKA HRVATSKA
Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Operativni plan provedbe Programa e-Hrvatska 2007. za 2006. godinu

Naslov dokumenta

Operativni plan provedbe Programa e-Hrvatska 2007. za 2006. godinu

Svrha dokumenta

Ovaj dokument sadrži pregled provedbe Programa e-Hrvatska 2007. u razdoblju 2004-2005 te definira ciljeve, zadatke i usluge kojima se operacionalizira provedba Programa za 2006. godinu uključujući i mehanizme provedbe i praćenja aktivnosti i projekata.

Oznaka

SDUe-H-06/01

Priredili:

dr.sc. Diana Šimić, dipl. ing. mat.
Nikolina Bošnjak, dipl. oec.
Tomislav Vračić, dipl. oec.

Status

Konačni tekst

Verzija

3.3

Datum verzije

11.04.2006.

Izvor

Središnji državni ured za e-Hrvatsku

Autorsko pravo:

Ovo je javni dokument. Dozvoljeno je kopiranje i raspačavanje dokumenta u tiskanom i digitalnom obliku uz uvjet da je naveden izvor dokumenta i jasno označena sva odstupanja od izvornika kao i autori dodanih i/ili promijenjenih dijelova teksta

1 Sadržaj

1	Sadržaj	3
2	Pregled kratica	5
3	Uvod	7
4	Republika Hrvatska na putu u informacijsko društvo	8
4.1	Pravni okvir za informacijsko društvo	8
4.2	Institucionalni okvir	10
4.3	Promocija informacijskog društva	13
4.4	Praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva	13
5	Provedba Programa e-Hrvatska 2007. do 2005. godine.....	14
5.1	Razvoj informacijskog društva	14
5.1.1	<i>Pravni okvir</i>	<i>14</i>
5.1.2	<i>Institucionalni okvir</i>	<i>14</i>
5.1.3	<i>Promocija informacijskog društva.....</i>	<i>15</i>
5.1.4	<i>Praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva</i>	<i>16</i>
5.1.5	<i>Međunarodna suradnja.....</i>	<i>16</i>
5.2	Infrastruktura	17
5.2.1	<i>Širokopojasna višeuslužna mreža.....</i>	<i>17</i>
5.2.2	<i>Sigurnost mreže i podataka.....</i>	<i>17</i>
5.2.3	<i>HITRONet - Računalno-komunikacijska mreža tijela državne uprave.....</i>	<i>18</i>
5.2.4	<i>Interoperabilnost.....</i>	<i>19</i>
5.3	Projekti.....	21
5.3.1	<i>e-Javna uprava</i>	<i>21</i>
5.3.2	<i>e-Pravosuđe</i>	<i>23</i>
5.3.3	<i>e-Zdravstvo.....</i>	<i>25</i>
5.3.4	<i>e-Obrazovanje</i>	<i>26</i>
5.3.5	<i>e-Poslovanje</i>	<i>27</i>
5.4	Javne usluge na internetu	28
6	Plan provedbe Programa e-Hrvatska 2007. za 2006. godinu	30
6.1	Razvoj informacijskog društva	30
6.1.1	<i>Pravni okvir</i>	<i>30</i>
6.1.2	<i>Institucionalni okvir</i>	<i>30</i>
6.1.3	<i>Promocija informacijskog društva.....</i>	<i>31</i>
6.1.4	<i>Praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva</i>	<i>31</i>

6.1.5	Međunarodna suradnja.....	32
6.2	Infrastruktura	33
6.2.1	Širokopolasna višeuslužna mreža.....	33
6.2.2	Sigurnost mreže i podataka.....	34
6.2.3	HITRONet - Računalno-komunikacijska mreža tijela državne uprave.....	35
6.2.4	Interoperabilnost.....	36
6.3	Projekti.....	38
6.3.1	e-Javna uprava.....	38
6.3.2	e-Pravosuđe	40
6.3.3	e-Obrazovanje	42
6.3.4	e-Zdravstvo.....	43
6.3.5	e-Poslovanje.....	44
6.4	Javne usluge na internetu	45
7	Mehanizmi provedbe	56
8	Literatura.....	58

2 Pregled kratica

APIS IT	Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama doo
AZO	Agencija za zaštitu okoliša
AZOP	Agencija za zaštitu osobnih podataka
BZP	Baza zemljišnih podataka
DGU	Državna geodetska uprava
DHMZ	Državni hidrometeorološki zavod
DI	Državni inspektorat
DZS	Državni zavod za statistiku
FINA	Financijska agencija
GZAOP	Gradski zavod za automatsku obradu podataka (sada APIS IT)
HAT	Hrvatska agencija za telekomunikacije
HGK	Hrvatska gospodarska komora
HIDRA	Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija
HITRONet	Računalno komunikacijska mreža tijela državne uprave
HIZ	Hrvatski informatički zbor
HZJZ	Hrvatski zavod za javno zdravstvo
HZMO	Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje
HZN	Hrvatski zavod za norme
HZPSS	Hrvatski zavod za poljoprivredno savjetodavnu službu
HZZ	Hrvatski zavod za zapošljavanje
HZZO	Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
IBIS	Informatizacija bolničkog informacijskog sustava
ICMS	Integralni informacijski sustav upravljanja sudskim predmetima
ISVU	Informacijski sustav visokih učilišta
MFIN	Ministarstvo financija
MFIN CURH	Ministarstvo financija – Carinska uprava
MFIN PU	Ministarstvo financija – Porezna uprava
MINGRP	Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva
MK	Ministarstvo kulture

MMTPR	Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka
MOBMS	Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti
MORH	Ministarstvo obrane
MP	Ministarstvo pravosuđa
MPŠVG	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva
MUP	Ministarstvo unutarnjih poslova
MVPEI	Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija
MZOPUG	Ministarstvo zaštite okoliša prostornog uređenja i graditeljstva
MZOŠ	Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa
MZSS	Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi
NIPP	Nacionalna infrastruktura prostornih podataka
NPIS	Nacionalni program informacijske sigurnosti u Republici Hrvatskoj
NPPEU	Nacionalni program pridruživanja Europskoj uniji
NVID	Nacionalno vijeće za informacijsko društvo
PZZ	Primarna zdravstvena zaštita
REGOS	Središnji registar osiguranika
RKM TDU	Računalno komunikacijska mreža tijela državne uprave (sada HITRONet)
SDUeH	Središnji državni ured za e-Hrvatsku
SDURS	Središnji državni ured za razvojnu strategiju
SDUU	Središnji državni ured za upravu
SDUUDI	Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom
SSP	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju
SC	Studentski centar
SD	Studentski dom
TDU	Tijelo državne uprave
UVNS	Ured vijeća za nacionalnu sigurnost
UJN	Ured za javnu nabavu
ZISKZT	Zavod za informacijsku sigurnost i kriptu-zaštitnu tehnologiju (sada ZSIS)
ZSIS	Zavod za sigurnost informacijskih sustava

3 Uvod

Krajem 2003. godine Vlada RH usvojila je Program e-Hrvatska 2007. kako bi se poduzela razrađena, sveobuhvatna i dinamična akcija za postizanje bržeg iskoraka Hrvatske u informacijsko društvo u skladu s preporukama Europske unije i Lisabonskom agendom.

Temeljni su ciljevi Programa e-Hrvatska 2007. omogućiti građanima i poduzetnicima pravodobno primanje informacija i aktivno sudjelovanje u društvu kroz umreženi informacijski sustav, snaženje i povezivanje hrvatskog gospodarstva, sveobuhvatna razmjena informacija i iskustva u poslovnome svijetu i poduzetništvu, te opremanje države da postane transparentan, brz i učinkovit servis.

Program e-Hrvatska 2007. podijeljen je u nekoliko područja: e-Uprava, e-Pravosuđe, e-Obrazovanje, e-Zdravstvo i e-Poslovanje. Nužan preduvjet za daljnji nesmetani razvoj sadržaja i javnih usluga je uspostavljanje pravnog i infrastrukturnog okvira.

Operativnim planom provedbe Programa e-Hrvatska 2007. za 2004. godinu uspostavljen je okvir za provedbu i praćenje programa na razini aktivnosti, projekata i provedbenih mjera kako bi se osigurala kvalitetna i učinkovita provedba programa. Definirani su ciljevi, zadaci i usluge kojima se operacionalizira provedba Programa e-Hrvatska 2007. za 2004. i 2005. godinu uključujući i mehanizme provedbe i praćenja aktivnosti i projekata. Izvještaj o provedbi Programa e-Hrvatska 2007. za 2004. i 2005. godinu osnovica je dokumenta Operativni plan provedbe Programa e-Hrvatska 2007. za 2006. godinu, zajedno sa usvojenim dokumentima Svjetskog samita o informacijskom društvu, programa eEurope 2005, Inicijative i2010 te obvezama Republike Hrvatske preuzetim u okviru Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) te eSEE inicijative (e-Jugoistočna Europa) pod okriljem Pakta o stabilnosti.

Kroz Program e-Hrvatska 2007. počele su se provoditi zadaće posve usklađene s europskom agendom na području informacijskog društva. Program e-Hrvatska 2007. prati odrednice Akcijskog plana eEurope 2005 koji se u međuvremenu nadopunjuje preporukama za Akcijski plan nakon 2005. godine (*eGovernment beyond 2005*). Početkom 2005. godine Europska Komisija prihvatila je Inicijativu i2010 kojom se informacijska i komunikacijska tehnologija prepoznaje kao moćan pokretač razvoja i zapošljavanja. Inicijativa navodi tri prioriteta smjera razvoja u području informacijskog društva i medija: razvoj zajedničkog informacijskog prostora kroz stvaranje digitalnih sadržaja i usluga, inovativnost i tehnološki razvoj te uključivanje svih društvenih slojeva u informacijsko društvo. Komisija će u narednom petogodišnjem razdoblju posebnu pozornost posvetiti razvoju širokopojsnih mreža za pristup internetu diljem Europe te proizvodnji novih multimedijalnih sadržaja na mreži.

Republika Hrvatska će prihvaćanjem ovih smjernica i provedbom Programa e-Hrvatska 2007. ostvariti preduvjete za povećanje opće konkurentnosti zemlje te ravnopravno i aktivno sudjelovanje u razvoju društva znanja kojemu težimo.

4 Republika Hrvatska na putu u informacijsko društvo

4.1 Pravni okvir za informacijsko društvo

Preduvjet za razvoj informacijskog društva jest poticajan pravni okvir koji omogućava razvoj suvremenih tehnologija i njihovu primjenu u poslovanju, kako u privatnom, tako i u javnom sektoru. Najvažnija pravna područja u okviru kojih se stvaraju takvi preduvjeti za razvoj informacijskog društva su područja tržišta telekomunikacijskih usluga, zaštite intelektualnog vlasništva, tehničko zakonodavstvo, zaštita osobnih podataka i informacijske sigurnosti, regulativa vezana uz elektroničku ispravu, elektronički potpis, elektroničku trgovinu i elektroničke medije, kao i arhive, upravni postupak itd. Od isticanja zahtjeva Republike Hrvatske za primanje u članstvo u Europskoj uniji sustavno se vrši harmonizacija ovih i drugih propisa s pravnom stečevinom Europske unije. Postignut je ogroman napredak, posebno u području sustavnog i stalnog otvaranja telekomunikacijskog tržišta. Danas imamo vrlo uređeno pravno okruženje koje omogućuje nesmetan razvoj informacijskog društva s trenutno važećim sljedećim propisima:

Akt	Službena objava
Zakon o matičnom broju	NN 9/1992, 66/2002
Zakon o zaštiti tajnosti podataka	NN 108/1996
Zakon o arhivskom gradivu i arhivima	NN 105/1997, 64/2000
Zakon o knjižnicama	NN 105/1997, 5/1998, 104/2000
Zakon o kaznenom postupku	NN 110/1997, 27/1998, 58/1999, 112/1999, 58/2002, 143/2002, 62/2003
Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara	NN 69/1999, 151/2003, 157/2003
Zakon o Financijskoj agenciji	NN 117/2001, 60/2004, 42/2005
Zakon o potvrđivanju konvencije o kibernetičkom kriminalu	NN-MU 9/2002
Zakon o elektroničkom potpisu	NN 10/2002
Zakon o sigurnosnim službama RH	NN 32/2002, 38/2002
Zakon o zaštiti potrošača	NN 96/2003
Zakon o službenoj statistici	NN 103/2003
Zakon o zaštiti osobnih podataka	NN 103/2003

Akt	Službena objava
Zakon o elektroničkim medijima	NN 122/2003
Zakon o telekomunikacijama	NN 122/2003, 158/2003, 177/2003, 60/2004, 70/2005
Zakon o akreditaciji	NN 158/2003
Zakon o općoj sigurnosti proizvoda	NN 158/2003
Zakon o tehničkim zahtjevima za proizvode i ocjeni sukladnosti	NN 158/2003
Zakon o mjeriteljstvu	NN 163/2003, 193/2003
Zakon o normizaciji	NN 163/2003
Zakon o autorskom pravu i srodnim pravima	NN 167/2003
Zakon o pravu na pristup informacijama	NN 172/2003
Zakon o elektroničkoj trgovini	NN 173/2003
Zakon o ustrojstvu i djelokrugu središnjih tijela državne uprave	NN 199/2003, 30/2004, 136/2004, 22/2005
Zakon o zaštiti prirode	NN 70/2005
Zakon o elektroničkoj ispravi	NN 150/2005
Uredba o provedbi ZOSS-a i reguliranju sigurnosnog sustava	NN 83/2003
Uredba o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka	NN 105/2004
Uredba o načinu pohranjivanja i posebnim mjerama tehničke zaštite posebnih kategorija osobnih podataka	NN 139/2004
Uredba o djelokrugu, sadržaju i nositelju poslova certificiranja elektroničkih potpisa za tijela državne uprave	NN 146/2004
Uredba o osnivanju Hrvatskog zavoda za norme	NN 154/2004, 44/2005
Uredba o utvrđivanju poslova iz članaka 4.a i 4.c Zakona o Financijskoj agenciji	NN 98/2005
Pravilnik o evidenciji davatelja usluga certificiranja elektroničkih potpisa	NN 54/2002
Pravilnik o registru davatelja usluga certificiranja elektroničkih potpisa koji izdaju kvalificirane certifikate	NN 54/2002

Akt	Službena objava
Pravilnik o mjerama i postupcima uporabe i zaštite elektroničkog potpisa i naprednog elektroničkog potpisa, sredstava za izradu elektroničkog potpisa, naprednog elektroničkog potpisa i sustava certificiranja i obveznog osiguranja davatelja usluga izdavanja kvalificiranih certifikata	NN 54/2002
Pravilnik o tehničkim pravilima i uvjetima povezivanja sustava certificiranja elektroničkih potpisa	NN 89/2002
Pravilnik o ustrojstvu i djelovanju baze zemljišnih podataka Republike Hrvatske	NN 90/2004

Kazneni zakon, posebno nakon izmjena koje su provedene 2004. godine, u potpunosti je usklađen s međunarodnopravnim dokumentima, te na odgovarajući način inkriminira različite oblike organiziranog kriminala i korupcije. Vrlo je važno istaknuti da je Hrvatska posebnim zakonom odredila i kaznenopravnu odgovornost pravnih osoba. Značajan element u borbi protiv kriminala, je i učinkovita zaštita svjedoka koji su spremni surađivati s pravosudnim tijelima, te je Hrvatska i u tom smislu posebnim zakonom o zaštiti svjedoka stvorila pravne pretpostavke za njihovu učinkovitu zaštitu.

4.2 Institucionalni okvir

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva (MINGORP) u svom djelokrugu ima pripremu nacrtu prijedloga zakona i drugih propisa iz područja informacijskog društva koji se odnose na primjenu u gospodarstvu te predlaže mjere, osigurava i provodi utvrđenu politiku i izvršava zakone i druge propise iz tog područja. Ministarstvo vodi Registar davatelja usluga certificiranja elektroničkih potpisa.

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka (MMTPR) obavlja upravne poslove i druge stručne poslove u djelatnosti telekomunikacija (elektroničkih komunikacija) koje predstavljaju osnovnu informacijsko-komunikacijsku infrastrukturu.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa (MZOŠ) nadležno je za planiranje, usklađivanje i provođenje razvitka informatičke djelatnosti i njezino povezivanje u cjelovit informacijski sustav u Republici Hrvatskoj.

Središnji državni ured za e-Hrvatsku (SDUeH) osnovan je s primarnim ciljem koordinacije i provedbe aktivnosti Programa e-Hrvatska 2007. Pored toga Ured obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na razvitak i povezivanje informacijskih sustava tijela državne uprave; sudjeluje u donošenju i praćenju provedbe stručnih i normativnih podloga za pridruživanje Republike Hrvatske Europskoj Uniji u područjima razvitka i primjene informacijsko komunikacijske tehnologije te sudjeluje u promicanju i sustavnom unapređivanju izgradnje informacijske infrastrukture u Republici Hrvatskoj.

Središnji državni ured za upravu (SDUU) obavlja upravne i stručne poslove koji se odnose na sustav i ustrojstvo državne uprave i lokalne samouprave, politički i izborni sustav, manjinska prava, organiziranje i provedbu stručnog osposobljavanja i

usavršavanja zaposlenih u državnoj upravi i tijelima jedinica lokalne samouprave, vođenje središnjeg popisa državnih službenika i namještenika, ravnopravni položaj državnih službenika i namještenika, te službenika i namještenika zaposlenih u upravnim odjelima i službama jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, praćenje načina i korištenja sredstava rada te primjenu suvremenih metoda rada u državnoj upravi, a posebice primjenu računalnih i komunikacijskih sustava u radu te uvođenje novih tehnologija u radu ureda državne uprave u županijama. Nadzire zakonitost rada i postupanja u oblasti osobnih stanja građana u svezi s vođenjem državnih evidencija o hrvatskom državljanstvu, biračkom pravu, maticama rođenih, vjenčanih i umrlih, rješava u upravnim stvarima u svezi s promjenom osobnog imena, postupa po zahtjevima diplomatsko-konzularnih predstavništva Republike Hrvatske kod pribavljanja i dostavljanja isprava za građane u inozemstvu, obavlja poslova za međunarodnu komisiju za građanska stanja (CIEC), izravno sudjeluje u radu međunarodnih tijela koja se bave pitanjima upravnog prava, državne uprave i lokalne samouprave, prati i nadzire provedbu Zakona o općem upravnom postupku i propisa o uredskom poslovanju te obavlja poslove upravne inspekcije i druge poslove opće uprave.

Državni zavod za statistiku (DZS) proizvodi i diseminira statističke podatke u skladu s temeljnim načelima službene statistike. Službena statistika pruža, na nepristranoj osnovi, državi, gospodarstvu i javnosti pouzdane statističke podatke o gospodarskom, demografskom, socijalnom, zdravstvenom i ekološkom stanju, djelatnostima i događajima koji se mogu mjeriti statističkim metodama te osigurava ispunjavanje međunarodnih obveza Republike Hrvatske koje se odnose na proizvodnju i diseminaciju službene statistike.

Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama d.o.o. (APIS IT) osnovana je Ugovorom između Vlade RH i Grada Zagreba kako bi na pozitivnim iskustvima Gradskog zavoda za automatsku obradu podataka (GZAOP) obavljala poslove razvoja i podrške ključnim informacijskim sustavima RH i Grada Zagreba te razvila aplikativne servise i čuvala potrebne informacijske baze što je temelj funkcioniranja moderne elektronički podržane uprave. Ključna uloga APIS IT-a je razvoj i praćenje implementacije smjernica, normi i politike za razvoj e-uprave, davanje podrške tijelima državne uprave u razvoju vlastite strategije e-poslovanja, razvijanje i podupiranje zajedničke računalno-komunikacijske i aplikacijske infrastrukture, promoviranje primjene najboljih iskustava u upravljanju informacijskim sustavima, uključujući i zaštitu osobnih podataka, razvijanje zajedničkih elektroničkih usluga i centralni pristup informacijskim resursima državne uprave uz odgovarajuću autorizaciju i autentikaciju, te koordiniranje i planiranje cjeloživotnog obrazovanja državnih službenika u primjeni informacijske i komunikacijske tehnologije.

Agencija za zaštitu osobnih podataka (AZOP) je pravna osoba s javnim ovlastima, koja samostalno i neovisno obavlja poslove u okviru djelokruga i nadležnosti utvrđenih Zakonom o zaštiti osobnih podataka (NN 103/03). Djelatnost Agencije je obavljanje upravnih i stručnih poslova u svezi sa zaštitom osobnih podataka. Agencija u okviru javnih ovlasti nadzire provođenje zaštite osobnih podataka, ukazuje na uočene zlouporabe prikupljanja osobnih podataka, sastavlja listu država i međunarodnih organizacija koje imaju odgovarajuće uređenu zaštitu osobnih podataka, rješava povodom zahtjeva za utvrđivanje povrede prava zajamčenih zakonom o Zaštiti osobnih podataka te vodi Središnji registar zbirki osobnih podataka.

Financijska agencija (FINA) osnovana je Zakonom o Financijskoj agenciji (NN 117/2001, 60/2004, 42/2005) kao institucionalni nositelj objedinjavanja informacijsko-komunikacijske infrastrukture, za podršku sustavu državnih i javnih financija, registara i informacijskih servisa za potrebe tijela državne uprave, regionalne uprave i lokalne samouprave. Fina je jedini registrirani davatelj usluge certificiranje elektroničkog potpisa, a Uredbom Vlade RH o davatelju usluga certificiranja elektroničkih potpisa za tijela državne uprave njezini su certifikati izjednačeni s pisanim potpisom i u tijelima državne uprave. Zaključkom Vlade RH 15. listopada 2004. FINA se obvezuje financirati i izgraditi temeljni sustav računalno komunikacijske mreže tijela državne uprave. Fina organizira i uredi servisa HITRO.HR, kao mjesto pristupa javnim uslugama u svojim poslovnicama širom Hrvatske.

Hrvatska agencija za telekomunikacije (HAT) je osnovana na temelju Zakona o telekomunikacijama (NN122/03, 158/03 i 60/04) kao samostalna, neprofitna i neovisna pravna osoba s javnim ovlastima te obavlja regulatorne i druge poslove u okviru djelokruga i nadležnosti određenih Zakonom o telekomunikacijama. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska. Agencija za svoj rad odgovara Vladi Republike Hrvatske i Hrvatskom saboru.

Hrvatska gospodarska komora (HGK) je samostalna stručno-poslovna organizacija svih pravnih subjekata koji se bave gospodarskom djelatnošću. Osnovna uloga HGK je strukovno udruživanje članica, zastupanje interesa gospodarstva pred kreatorima gospodarske politike, promicanje gospodarstva u zemlji i inozemstvu, davanje informacija putem Euro-info komunikacijskog centra i baze podataka hrvatskog gospodarstva, unapređivanje sustava kvalitete (Hrvatska kvaliteta i Izvorno hrvatsko), poslovno obrazovanje te obavljanje poslova na osnovu javnih ovlasti.

Hrvatska informacijsko dokumentacijska referalna agencija (HIDRA) je stručna služba Vlade Republike Hrvatske osnovana za obavljanje informacijskih, dokumentacijskih i referalnih poslova. Prikupljanjem, obradom i trajnom pohranom, osigurava dostupnost javnim službenim informacijama, publikacijama i dokumentaciji Republike Hrvatske, promiče i unapređuje njihovo korištenje doprinoseći transparentnosti rada tijela javne vlasti. Državnim tijelima i ostalim korisnicima pruža pomoć pri dostupu službenoj dokumentaciji stranih zemalja, međunarodnih organizacija i drugim informacijama od interesa. Zadaću ostvaruje prikazom podataka na Internetu, tiskanim bibliografskim katalozima i drugim publikacijama, otvorenim pristupom papirnatim zbirkama i elektroničkom arhivu te edukacijom državnih službenika i ostalih korisnika. Prevođenjem, dopunjavanjem i primjenom *Eurovoca*, pojmovnika Europske unije namjenjenog i korištenog u obradi službenih dokumenata, HIDRA sudjeluje u izgrađivanju jedinstvenog sustava poslovanja elektroničkim dokumentima, izgradnjom njihovih formalnih i sadržajnih atributa u procesu nastajanja, razmjene, pohranjivanja i pretraživanja te doprinosi međusobnoj transparentnosti hrvatskih i međunarodnih službenih sadržaja.

Hrvatski zavod za norme (HZN) je nacionalno normirno tijelo nadležno za obavljanje poslova i zadataka nacionalne normizacije. HZN je osnovan radi ostvarivanja ciljeva normizacije: povećanja razine sigurnosti proizvoda i procesa, čuvanja zdravlja i života ljudi te zaštite okoliša, promicanja kakvoće proizvoda, procesa i usluga, osiguravanja svrsishodne uporabe rada, materijala i energije, poboljšanja proizvodne učinkovitosti, ograničenja raznolikosti, osiguranja spojivosti i

zamjenjivosti te otklanjanja tehničkih zapreka u međunarodnoj trgovini. Osnovna djelatnost HZN-a je priprema, prihvaćanje i izdavanje hrvatskih norma i drugih dokumenata iz područja normizacije pri čemu HZN održava zbirke hrvatskih norma i vodi registar hrvatskih norma.

Nacionalno vijeće za informacijsko društvo (NVID) osnovano je s osnovnim ciljem razmatranja, utvrđivanja i djelovanja na promicanju svih bitnih pitanja razvitka informacijskog društva u Republici Hrvatskoj, a osobito prioriternih mjera i razvojnih ciljeva. Vijeće je zaduženo i za program Information for All UNESCO-a.

Ured Vijeća za nacionalnu sigurnost (UVNS) osnovan je Zakonom o sigurnosnim službama Republike Hrvatske (NN 32/2002) radi ostvarivanja suradnje Predsjednika Republike i Vlade Republike Hrvatske u usmjeravanju rada sigurnosnih službi. Ured obavlja poslove nužne za provedbu sigurnosnih mjera potrebnih za zaštitu povjerljivih informacija i dokumenata u razmjeni između Republike Hrvatske i stranih obrambenih organizacija, te distribuciju tih informacija i dokumenata među tijelima državne vlasti. UVNS je Nacionalnim programom informacijske sigurnosti u RH predložen kao Središnje tijelo informacijske sigurnosti (NSA – National Security Authority).

Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju (ZISKZT) (NN 32/02) ustanova je za obavljanje djelatnosti istraživanja i razvoja protokola, opreme, sredstava i tehnologije namijenjene za zaštitu tajnih podataka u informacijskim i telekomunikacijskim sustavima, kao i informacijskih i telekomunikacijskih mreža i kanala kojima se tajni podaci razmjenjuju u sustavu nacionalne sigurnosti Republike Hrvatske.¹

4.3 Promocija informacijskog društva

Razvoj informacijskog društva nije moguć bez jačanja svijesti građana o mogućnostima koje ono pruža. Informacijska i komunikacijska tehnologija je sredstvo čije korištenje omogućuje ravnopravno sudjelovanje svima u razvoju informacijskog društva. Različitim promotivnim aktivnostima treba stoga motivirati građane za sudjelovanje u njegovoj izgradnji. No, prije svega važno je imati u vidu da nemaju svi građani jednaku mogućnost pristupa i korištenja informacijskih i komunikacijskih tehnologija. Informacijsko društvo ima potencijal distribuirati resurse znanja po načelu jednakosti kreirajući jednake prilike za sve. To uključuje i nadilaženje tradicionalnih prepreka u vidu mobilnosti ili geografske udaljenosti. Posebno je važno da aktivnu ulogu u promociji informacijskog društva preuzmu i tijela državne uprave, gospodarske i ostale institucije, sveučilišta, škole, informatička udruženja i drugi.

4.4 Praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva

Europska komisija je za praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva u zemljama članicama EU prihvatila standardnu listu pokazatelja². Pokazatelji

¹ Prijedlogom Nacrta Zakona o sigurnosnim službama predviđa se formiranje Zavoda za zaštitu informacijskih sustava (ZSIS) koji bi preuzeo nadležnosti Zavoda za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju.

² Communication from the Commission to the Council and the European Parliament – “eEurope 2005: Benchmarking Indicators”, Brussels, 21.11.2002, COM(2002) 655 final

omogućavaju uvid u stanje razvoja te daju osnovu za planiranje prioriteta i donošenje preporuka. Pokazatelj „Dostupnost javnih usluga online“ korišten je u izradi Studije dostupnosti javnih usluga na Internetu u Republici Hrvatskoj u 2004. godini. Ostali pokazatelji u Hrvatskoj se parcijalno prate. U Republici Hrvatskoj do sada nije napravljeno sveobuhvatno istraživanje pokazatelja razvoja informacijskog društva. Hrvatska treba prihvatiti pokazatelje kakvi se koriste u razvijenim zemljama, što će omogućiti usporedbu stupnja razvoja informacijskog društva u Hrvatskoj i svijetu.

5 Provedba Programa e-Hrvatska 2007. do 2005. godine

5.1 Razvoj informacijskog društva

5.1.1 Pravni okvir

Vlada Republike Hrvatske donijela je 2004. godine Uredbu o djelokrugu, sadržaju i nositelju poslova certificiranja elektroničkog potpisa za tijela državne uprave. Time je stvorena pravna osnova za primjenu elektroničkog potpisa u poslovanju državne uprave.

Pravilnikom o ustrojstvu i djelovanju baze zemljišnih podataka Republike Hrvatske (NN broj 90/04) uređeno je ustrojstvo i djelovanje baze zemljišnih podataka (BZP) Republike Hrvatske na način da se utvrđuju mjere, postupci i pravila ustrojstva i djelovanja BZP-a. Time je postavljen pravni okvir za projekte e-Gruntovnica i e-Katastar.

Hrvatski sabor donio je 2005. godine Zakon o elektroničkoj ispravi. Zakon pravno uređuje uporabu i promet elektroničkih isprava u Republici Hrvatskoj, uređuje postupke vezane za izradu, promet, uporabu, pohranu i čuvanje informacijskih sadržaja ugrađenih u elektroničke isprave uz primjenu informacijske i komunikacijske opreme (računalni i srodni uređaji i programi). Jedan od ciljeva Zakona je povećanje povjerenja najšire javnosti u uporabu i razmjenu elektroničkih isprava kroz otvorene telekomunikacijske sustave (Internet). Donošenjem Zakona o elektroničkoj ispravi stvara se osnova šire uporabe sustava elektroničkog poslovanja i pružanja online usluga te otvara prostor za intenzivnije djelovanje sustava elektroničkog poslovanja koje sve više postaje imperativ postizanja konkurentnosti na svjetskim tržištima.

Donošenjem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Financijskoj agenciji i Uredbe o utvrđivanju poslova iz članaka 4.a i 4.c Zakona o Financijskoj agenciji, Financijskoj agenciji (FINA) povjerena je organizacija HITRO.HR ispostava kao i povezivanje tijela državne uprave u računalno-komunikacijsku mrežu tijela državne uprave HITRONet.

5.1.2 Institucionalni okvir

U 2004. godini započela je raditi Agencija za zaštitu osobnih podataka. Temeljem Zakona o zaštiti osobnih podataka u 2005. godinu u Agenciji je formiran Središnji registar zbirki osobnih podataka.

Potpisivanjem osnivačkog ugovora s Gradom Zagrebom, Vlada Republike Hrvatske osnovala je Agenciju za podršku informacijskih sustava i informacijske tehnologije

d.o.o. (APIS IT). APIS IT pruža podršku strateškim informacijskim sustavima Carinske i Porezne uprave u Ministarstvu financija, kao i ostalim središnjim tijelima državne uprave te Gradu Zagrebu.

Fina je u okviru provedbe Programa HITRO.HR (*One Stop Shop*) pokrenula servis HITRO.HR i otvorila osam ureda u Bjelovaru, Dubrovniku, Gospiću, Osijeku, Rijeci, Splitu, Vukovaru i Zagrebu. Od otvaranja prvog ureda u svibnju 2005. godine posredstvom servisa HITRO.HR osnovano je više od 1000 tvrtki.

Vlada Republike Hrvatske donijela je odluku o osnivanju Nacionalnog vijeća za informacijsko društvo. Nacionalno vijeće je strateško savjetodavno tijelo Vlade RH u čijem su sastavu uz visoke državne dužnosnike predstavnici gospodarstva, akademske zajednice i civilnog društva. MZOŠ je provelo javni natječaj za predlaganje kandidata za članove Nacionalnog vijeća. Nacionalno vijeće omogućava predstavnicima gospodarstva, akademske zajednice i civilnog društva da kroz otvorenu razmjenu informacija o prijedlozima strateških i zakonskih dokumenata sudjeluju u odlučivanju o najvažnijim pitanjima razvoja informacijskog društva u Republici Hrvatskoj. Nacionalno vijeće za informacijsko društvo predstavlja i vijeće UNESCO-vog programa Informacije za sve (*Information for All*).

Hrvatska agencija za telekomunikacije je osnovana Zakonom o telekomunikacijama 2003. godine kao nezavisni regulator tržišta telekomunikacijskih usluga. Nakon imenovanja Vijeća Agencije u rujnu 2004. godine, u prosincu iste godine donesen je i Statut Agencije, čime su ostvareni uvjeti za rad Agencije kao nezavisnog regulatora.

5.1.3 Promocija informacijskog društva

Središnji državni ured za e-Hrvatsku u toku 2004. i 2005. godine suorganizirao je i sudjelovao u više od 30 stručnih savjetovanja i konferencija na kojima su prezentirani Program e-Hrvatska 2007., Program HITRO.HR i Nacionalni program informacijske sigurnosti.

SDUeH je u suradnji sa SDUU organizirao e-Government Info Dan za lokalnu samoupravu na kojem su Gradski zavod za automatsku obradu podataka (GZAOP) i Zavod za informatičku djelatnost Grada Rijeke predstavili informatička rješenja namijenjena komunikaciji, informiranju i potpori u poslovima građana s gradskim upravama Zagreba i Rijeke. Predstavljene su i nagrade za postignuća u izgradnji informacijskog društva na europskoj i globalnoj razini. Internet Institute iz Zagreba upoznao je sudionike s natjecanjem u okviru World Summit Awards natjecanja, koje se kasnije iste godine organiziralo pod pokroviteljstvom UN-ovog Svjetskog samita o informacijskom društvu, te na kojem su se ocjenjivali sadržaji, između ostalog, i javnih ustanova dostupnih na webu.

U suradnji s Ministarstvom mora, turizma, prometa i razvitka i Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa organiziran je zajednički nastup tijela državne uprave na sajmu INFO 2005. Na sajmu su predstavljeni rezultati projekata informatizacije poslovanja i usluga koje provode Ministarstvo pravosuđa, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka, Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija, Ministarstvo financija – Carinska uprava, Središnji državni ured za upravu, Državna geodetska uprava, Agencija za zaštitu osobnih podataka, Gradski zavod za automatsku obradu podataka (GZAOP), Hrvatska akademska i istraživačka mreža CARNet, Nacionalna i sveučilišna knjižnica i Institut za međunarodne odnose. Prikazani su i sadržaji kojima se Republika Hrvatska predstavila na Svjetskom samitu o informacijskom društvu u

Tunisu 2005. godine. Uz predstavnike javne uprave na izložbi su sudjelovali Hrvatska udruga poslodavaca, Internet Institut i GONG.

Ostvarena je kvalitetna suradnja s medijima kroz priopćenja za javnost, odgovore na upite novinara i intervjue te predstavljanje rezultata provedbe Programa e-Hrvatska 2007. na internetskim stranicama Središnjeg državnog ureda za e-Hrvatsku i informacijama o projektima na internetskim stranicama nadležnih tijela državne uprave.

5.1.4 Praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva

Središnji državni ured za e-Hrvatsku naručio je izradu Studije dostupnosti javnih usluga na Internetu u Republici Hrvatskoj za 2004. godinu. Studija je izrađena metodologijom koja se primjenjuje u Europskoj uniji te su podaci usporedivi s rezultatima zemalja članica EU. Studija je dostupna na internetskim stranicama SDUeH, a prezentirana je i u okviru Info dana eJavna uprava početkom 2005. godine. Krajem 2005. godine započele su aktivnosti na izradi Studije dostupnosti za 2005. godinu, a krajem prosinca ove godine u planu je i Studija za 2006. godinu.

Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2004.-2012. (NN 28/2005) dokument je čija je svrha definirati misiju, dugoročne ciljeve, ali i opća načela, odrednice i kriterije za djelovanje i razvoj službene statistike Republike Hrvatske. Misija je djelotvorno i pravodobno pripremanje i diseminacija kvalitetnih i pouzdanih statističkih pokazatelja stanja i promjena u gospodarskim i društvenim pojavama i procesima potrebnih korisnicima radi donošenja odluka, poduzimanja mjera i vođenja politike utemeljenih na činjenicama. Strategija ujedno predstavlja osnovu za određivanje temeljnog popisa statističkih aktivnosti i skupa statističkih pokazatelja usklađenih sa zahtjevima i potrebama krajnjih korisnika i ishodište je za sljedeći ciklus strategijskog upravljanja službenom statistikom Republike Hrvatske.

5.1.5 Međunarodna suradnja

Predstavnici SDUeH sudjelovali su u radu radne podskupine za e-Javnu upravu pri Glavnoj upravi za informacijsko društvo i medije koja je izradila smjernice Europske Komisije za razvoj e-Javne uprave nakon 2005. godine (*COBRA recommendations – COBRA preporuke*) kao podlogu za pripremu i2010 inicijative. U suradnji s UJN sudjelovali su i u radu Radne skupine za e-Javnu nabavu te u suradnji sa SDUU u radu EPAN (*European Public Administration Network – Europska mreža javnih uprava*). Pokrenuti su pregovori o uključenju Republike Hrvatske u Program IDABC (*Interoperable Delivery of European eGovernment Services to public Administrations, Businesses and Citizens*) Europske komisije. Republika Hrvatska sudjelovala je na Ministarskoj konferenciji EU o informacijskom društvu u Budimpešti 2004. godine na kojoj je Ministar znanosti, obrazovanja i športa dr.sc. Dragan Primorac predstavio u plenumu Inicijativu za e-Jugoistočnu Europu. Sudjelovali smo i na ministarskoj konferenciji EU o e-Javnoj upravi u Manchesteru 2005. godine.

HIDRA je uspostavila suradnju s Joint Research Centre Europske komisije (JRC) i pridružila se naporima koji se poduzimaju u savladavanju jezičnih prepreka u procesu proširenja Europske unije prevođenjem, dopunjavanjem i razvojem Pojmovnika Eurovoc i razvojem alata za automatsko indeksiranje deskriptorima Eurovoca.

MVPEI i SDUeH surađivali su s Vijećem Europe na pripremi dokumenta o zaštiti ljudskih prava na internetu, a u suradnji s MP i na pripremi pristupanja Republike Hrvatske Konvenciji Vijeća Europe o uslugama informacijskog društva.

Predstavnik SDUeH član je Radne skupine Inicijative e-Jugoistočna Europa Pakta o stabilnosti. U okviru Inicijative SDUeH i MZOŠ organizirali su 2004. godine međunarodnu radionicu "*Benchmarking the Information Society: Data, Measurement and Methods*" u suradnji s Ina-Telecom institutom iz Soluna, Grčka i uz financijsku potporu ITU (Međunarodna telekomunikacijska unija UN-a). Radionica je bila namijenjena TDU i javnim ustanovama zemalja Jugoistočne Europe. SDUeH je organizirao i dva sastanka Radne skupine – u Cavtatu 2004. godine i u Zagrebu 2005. godine. Na Ministarskoj konferenciji EU o informacijskom društvu u Budimpešti 2004. godine potpisana je Zajednička izjava ministara zemalja e-Jugoistočne Europe o izgradnji uključivog informacijskog društva. U okviru ove inicijative u 2005. godini održana je i Ministarska konferencija u Solunu, pri čemu su potpisani Zaključci Konferencije ministara zemalja jugoistočne Europe o informacijskom društvu, i Memorandum razumijevanja o razvoju jedinstvenog tržišta širokopojasnih mreža, potpuno međupovezanih s europskim i globalnim mrežama – 'bSEE' inicijativa o širokopojasnim vezama u jugoistočnoj Europi.

SDUeH je koordinirao nastup Republike Hrvatske na Svjetskom samitu o informacijskom društvu u Tunisu u studenom 2005. godine. Hrvatsko izaslanstvo na Svjetskom samitu predvodio je Predsjednik Republike Stjepan Mesić. U okviru popratne izložbe „Informacijsko-komunikacijska tehnologija za sve“ (*ICT4all*) SDUeH je predstavio Program e-Hrvatska 2007., Program HITRO.HR i hrvatske dobitnike nagrada WSIS Award za najbolje svjetske digitalne sadržaje www.kopacki-rit.hr (za e-Obrazovanje) i www.fauna.hr (za e-Znanost).

5.2 Infrastruktura

5.2.1 Širokopojasna višeuslužna mreža

Putem širokopojasnog pristupa internetu građanima se omogućava pristupanje sadržajima na mreži na prikladan način. Najveći broj korisnika u Hrvatskoj mreži pristupa putem ADSL usluge dok su alternativni načini pristupa širokopojasnoj mreži (satelitski i kabelski pristup) zastupljeni u malom postotku.

Osnivanjem HAT-a i sustavnim otvaranjem tržišta telekomunikacijskih usluga omogućena je konkurencija između davatelja telekomunikacijskih usluga i operatora, ali i alternativnih tehnologija pristupa internetu. Otvaranje tržišta dovelo je do sniženja cijena i povećane ponude usluga, te je u 2005. godini broj korisnika širokopojasnog pristupa internetu narastao sa zanemarivog broja na preko 100.000 korisnika. Istovremeno se ukupni broj korisnika interneta povećao na 35% (izvor GfK, studeni 2005). Takav rast predstavlja osnovu za razvoj tržišta naprednih elektroničkih usluga, digitalnih sadržaja i elektroničke trgovine, te bazu korisnika usluga.

5.2.2 Sigurnost mreže i podataka

U 2004. godini Vlada Republike Hrvatske usvojila je Nacionalni program informacijske sigurnosti u Republici Hrvatskoj (NPIS). Programom su definirani osnovni pojmovi i obuhvat sustava informacijske sigurnosti te je napravljena analiza stanja informacijske sigurnosti u Republici Hrvatskoj uključujući pravni i institucionalni

okvir. Temeljna operativna zadaća Nacionalnog programa jest sustavni proces uvođenja informacijske sigurnosti u RH.

Na temelju usporedbe NATO i EU institucionalnog i funkcionalnog okvira sustava informacijske sigurnosti i postojećih institucija u RH predložena je organizacijska shema institucija nositelja pojedinih aktivnosti te okvir za uspostavljanje nacionalnog sustava informacijske sigurnosti u RH.

Pored stvaranja pretpostavki za međunarodne integracije u Europsku uniju (EU) i Sjevernoatlantski savez (NATO), ovaj Program stvara čvrstu osnovu za razvoj suvremenog informacijskog društva i prosperitet građana, gospodarstva i države. Program razrađuje četverogodišnji ciklus postupnog uvođenja mjera informacijske sigurnosti u različite segmente društva, a u provedbenom dijelu predviđa potrebne faze i mehanizme praćenja predviđenih aktivnosti i projekata. Dokument se veže na odrednice programa eEurope 2005 Europske unije, Inicijative e-Jugoistočna Europa (eSEE inicijative) pod okriljem Pakta o stabilnosti te Akcijskog plana za članstvo u NATO-u (MAP), u kojima Republika Hrvatska aktivno sudjeluje. Nakon uspostavljanja Europske agencije za mrežnu i informacijsku sigurnost (*ENISA – European Network and Information Security Agency*, www.enisa.eu.int) u 2005. godini i Europska komisija planira u 2006. godini usvojiti Akcijski plan za informacijsku sigurnost.

5.2.3 HITRONet - Računalno-komunikacijska mreža tijela državne uprave

Tijekom 2005. godine započela je izgradnja računalno-komunikacijske mreže tijela državne uprave (RKM TDU) koja je dobila novi naziv HITRONet. Završetkom prve faze izgradnje mreže lokacije ministarstava i drugih državnih institucija u gradu Zagrebu povezane su u zajedničku mrežnu infrastrukturu. U toku je testiranje Internet modula od strane Fininih inženjera i korisnika sustava i osposobljavanje mrežnog operacionog centra u Fini.

Na području grada Zagreba uspostavljena je 10 Gigabitna mrežna okosnica te su na nju povezane 34 središnje lokacije TDU vezama brzine 1 Gbps.

Prilikom uspostave HITRONet na području grada Zagreba, implementirane su sigurnosne mjere planirane u izvedbenoj projektnoj dokumentaciji i u skladu s odgovarajućim međunarodnim preporukama.

Proširenje HITRONet okosnice na Županijska središta diljem RH dio je druge faze izgradnje okosnice RKM TDU. Tijekom prosinca 2005-te godine u okviru druge faze izvršeno je povezivanje na sljedećim lokacijama: Osijek, Rijeka, Split, Pula, Zadar, Dubrovnik, Varaždin i Karlovac.

Krajem 2005. godine Fina je osposobila sljedeće usluge na HITRONetu:

Testni Internet. Pošto je implementiran testni Internet modul i većina TDU-ova je povezana na HITRONet okosnicu, u ovom trenutku je moguće određenom broju tijela državne uprave ponuditi testni Internet servis koji podrazumijeva za sada samo izlaz na Internet tj. pregledavanje sadržaja na Internetu.

Korištenje zajedničkih servisa. Središnje lokacije TDU (njih 34 je povezano na HITRONet okosnicu) već sada mogu koristiti HITRONet za prijenos podataka u cilju korištenja zajedničkih servisa. Jedan od takvih servisa je i videokonferencija koja je bila testirana u studenom 2005. godine.

Povezivanje lokacija TDU u vlastiti VPN. U skladu s činjenicom da su na okosnicu HITRONet povezane skoro sve središnje lokacije TDU-ova te da je HITRONet okosnica trenutno proširena i na 8 županijskih središta diljem RH, moguće je izvršiti povezivanje lokacija TDU u vlastiti VPN. Povezivanje lokacija TDU-ova u vlastiti VPN je za sada ograničeno na područje grada Zagreba i 8 županijskih središta (Osijek, Rijeka, Split, Pula, Zadar, Dubrovnik, Varaždin i Karlovac). Završetkom druge faze izgradnje HITRONet, povezivanje u vlastiti VPN će biti omogućeno i u ostalim županijskim središtima u RH. Treća faza izgradnje HITRONet predviđa proširenje HITRONet prihvatnih točaka do razine gradova, te će se nakon implementacije treće faze steći uvjeti za sveobuhvatno povezivanje TDU-ova u vlastiti VPN.

5.2.4 Interoperabilnost

Interoperabilnost je sposobnost informacijskih i komunikacijskih sustava i poslovnih procesa da podrže protok podataka i omogućе razmjenu informacija i znanja. Okvir interoperabilnosti je skup normi, standarda i preporuka koji opisuju postignuti ili željeni dogovor zainteresiranih strana o načinu međupovezivanja. Okvir interoperabilnosti je promjenjivi dokument koji mora pratiti tehnološke, normativne i poslovne promjene.

Strategijom Programa HITRO.HR (*One Stop Shop*) postavljene su osnove zajedničke arhitekture informacijskih sustava državne uprave koje među osnovnim načelima uključuju i njihovu interoperabilnosti.

Osnovni preduvjeti koje mora zadovoljiti svaki standard za elektroničke transakcije između raznih institucija državne uprave, odnosno državne uprave s jedne i privatnog sektora ili građana s druge strane su:

- Identifikacija korisnika
- Standardizacija struktura podataka
- Autentikacija pošiljaoca i primaoca
- Odgovornost za poslani i primljeni podatke
- Sigurnost komunikacije

Interoperabilnost se mora osigurati na tri razine – tehničkoj, semantičkoj i procesnoj.

Tehnička interoperabilnost odnosi se na norme i standarde za povezivanje računalnih sustava i servisa. Ona uključuje otvorena sučelja, mrežne i sigurnosne servise, podatkovni međusoftver, integraciju, prezentaciju i razmjenu podataka.

Semantička interoperabilnost odnosi se na značenje podataka. Ona osigurava da podatak koji se razmjenjuje u svom izvorištu i na cilju ima isto značenje. Semantička interoperabilnost omogućava povezivanje informacija iz različitih informacijskih resursa na smisleni način.

Procesna interoperabilnost odnosi se na definiranje poslovnih ciljeva, modeliranje poslovnih procesa i ostvarivanje suradnje između različitih upravnih jedinica čija se unutarnja organizacija i način rada ne moraju podudarati. Uspostavljanje procesne interoperabilnosti i sustava upravljanja poslovnim procesima nužan je preduvjet za povećanje učinkovitosti javne uprave i smanjenje administrativnog opterećenja

građana i poduzetnika, kao i za uspostavljanje raspoloživih i jednostavnih korisničkih servisa.

Interoperabilnost se može ostvarivati primjenom nacionalnih i međunarodnih tehničkih normi. U Republici Hrvatskoj za normizaciju je zadužen Hrvatski zavod za norme (HZN - www.hzn.hr) koji je, nakon usklađivanja hrvatskog zakonodavstva u području normizacije, akreditacije i mjeriteljstva s europskim propisima, počeo s radom u srpnju 2005. godine. U Europskoj uniji za norme su zadužene organizacije Europski odbor za normizaciju (CEN - www.cenorm.be), Europski odbor za elektrotehničku normizaciju (CENELEC - www.cenelec.org) i Europski institut za telekomunikacijske norme (ETSI - www.etsi.org). Svjetske normizacijske organizacije su Međunarodna organizacija za normizaciju (ISO - www.iso.ch) i Međunarodno elektrotehničko povjerenstvo (IEC - www.iec.ch).

Uz nacionalne i međunarodne normizacijske organizacije i mnoge međunarodne strukovne udruge izrađuju i održavaju tzv. otvorene standarde. Dok su norme prihvaćene u normizacijskim organizacijama zaštićene autorskim pravom, te je zabranjeno njihovo neovlašteno kopiranje i raspačavanje, otvoreni standardi javno su dostupni bez naknade. Neki od važnijih otvorenih standarda su standardi za izradu internetskih stranica i uspostavljanje internetskih servisa koje izrađuje i održava udruga Konzorcij za svjetsku mrežu (*World Wide Web Consortium, W3C* – www.w3.org), tehnički internetski standardi koje izrađuje i održava udruga Radna skupina za internet inženjerstvo (*Internet Engineering Task Force, IETF* – www.ietf.org), standardi za elektroničko poslovanje koje izrađuje i održava udruga Organizacija za promidžbu standarda za strukturirane informacije (*Organisation for Advancement of Structured Information Standards, OASIS* – www.oasis-open.org), standardi za interoperabilno raspačavanje digitalnih sadržaja koje izrađuje i održava udruga Inicijativa za otvorene arhive (*Open Archives Initiative, OAI* – www.openarchives.org), itd.

Produblivanjem integracijskih procesa u EU, u kojima u statusu zemlje kandidata sudjeluje i Hrvatska, dolazi do potrebe uspostavljanja paneuropskih usluga javnih uprava zemalja članica. Sudjelovanjem u programu EU IDABC, čiji je cilj uspostavljanje okvira koji će omogućiti usklađenu isporuku paneuropskih elektroničkih javnih usluga između javnih uprava zemalja članica, Hrvatska se uključuje u proces izgradnje programa za razvoj e-Javne uprave u Europskoj Uniji i Europskog okvira za interoperabilnost.

U Hrvatskoj je već započet proces stvaranja okvira interoperabilnosti u određenim područjima javne uprave. Pokrenuti su projekti stvaranja preduvjeta za osiguranje međupovezivosti i interoperabilnosti Informacijskih sustava Carinske uprave (MFIN CURH) i Porezne uprave (MFIN PU) sa sustavima zemalja članica EU putem implementacije zajedničkog pristupa (*engl. gateway*) prema mreži zemalja članica EU. Da bi se podržala interoperabilnost digitaliziranih prostornih podataka (*engl. Spatial Data*), potrebno je uspostaviti nacionalne norme reprezentacije prostornih podataka usklađene s važećim Europskim i svjetskim normama. Državna geodetska uprava izradila je Studiju o uspostavi Nacionalne infrastrukture prostornih podataka RH, kao podlogu za uspostavljanje Nacionalne infrastrukture prostornih podataka RH (NIPP RH), u okviru koje će se usvojiti odgovarajuće norme u skladu s Prijedlogom Direktive o uspostavljanju Infrastrukture prostornih informacija u Europi (*Proposal of*

a Directive on establishing an Infrastructure for Spatial INfoRmation in Europe - INSPIRE).

5.3 Projekti

Strategija programa HITRO.HR zadala je viziju javne uprave u Hrvatskoj kao učinkovitog i djelotvornog servisa građana i poduzetnika čija se organizacija temelji na primjeni modernih tehnologija i komunikacijskih metoda. Želja je omogućiti građanima i poduzetnicima dostup do javnih podataka i usluga na jednom mjestu bez potrebe prikupljanja niza dokumenata i bez nepotrebnog čekanja. Kako bi se postigao taj cilj, pokrenut je niz projekata reorganizacije i informatizacije poslovanja.

5.3.1 e-Javna uprava

Vlada RH donijela je 2005. godine Zaključak kojim zadužuje TDU da sve službene obrasce koje su građani i druge stranke dužni podnositi u propisanom obliku, u postupku pred tijelima državne uprave, objave u elektroničkom obliku, na svojim web stranicama.

Osnivanje trgovačkog društva i otvaranje obrta

Vlada RH pokrenula je servis HITRO.HR (www.hitro.hr) za ubrzanu komunikaciju građana i poslovnih subjekata s državnom upravom. Svrha mu je podizanje razine usluga povećanjem brzine, učinkovitosti, fleksibilnosti i transparentnosti rada državne uprave. HITRO.HR će na jednom mjestu građanima i poduzetnicima omogućiti brži i jednostavniji pristup informacijama i uslugama. Prva u nizu HITRO.HR usluga je osnivanje društva s ograničenom odgovornošću. Na HITRO.HR šalterima unutar Financijske agencije (Fina) može se na lakši i brži način osnovati trgovačko društvo s ograničenom odgovornošću i otvoriti obrt.

e-Matice

Informatizacija ureda državne uprave u županijama pokrenuta je u dijelu koji se odnosi na evidencije osobnih stanja građana. Matični uredi u Republici Hrvatskoj vode državne evidencije o maticama rođenih, vjenčanih i umrlih. Podaci o osobnim stanjima građana se unose u lokalne baze podataka te repliciraju u središnji registar u SDUU (www.uprava.hr). Projekt se provodi na području cijele Republike Hrvatske s bazom podataka koja ima preko 22 milijuna knjižnih upisa, a do kraja 2005. godine je prepisano u digitalni oblik preko 56% podataka.

Izbori

Podaci upisani u Popis birača su dostupni građanima putem web servisa SDUU (www.uprava.hr) ili SMS-a. Državno izborno povjerenstvo Republike Hrvatske pruža dostup do podataka o lokalnim i državnim izborima na stranicama www.izbori.hr.

Središnji registar zbirke osobnih podataka

Agencija za zaštitu osobnih podataka (www.azop.hr) 2005. godine uspostavila je Središnji registar zbirke osobnih podataka u skladu s odredbama Zakona o zaštiti osobnih podataka i Uredbe o načinu vođenja i obrascu evidencije o zbirkama osobnih podataka (registar.azop.hr). Registar se sastoji od glavne zbirke podataka, pomoćnih zbirke podataka i evidencija.

Eurovoc

Pojmovnik Eurovoc (*Eurovoc Thesaurus*) Europske unije, s hrvatskim dodatkom Crovoc čini okosnicu za dvojezično (hrvatsko/englesko) normirano nazivlje tijela javne vlasti Republike Hrvatske, te segmente političkog, povijesnog, zemljopisnog i drugog nazivlja karakterističnog za Republiku Hrvatsku. Pojmovnik Eurovoc korespondira 6.500 pojmova s istim brojem pojmova na 20 jezika Europske unije na razini zakonodavne prakse Europskog parlamenta. Prijevod Eurovoc-a na hrvatski jezik s uslugama pretraživanja dostupan je na stranici Hidre (www.hidra.hr) i Europske unije (europa.eu.int/celex/eurovoc/)

e-Katalog

HIDRA (www.hidra.hr) je uspostavila e-Katalog službene dokumentacije RH koji obuhvaća bibliografske opise s poveznicama na cjelovit tekst propisa, međunarodnih sporazuma, javno objavljenih dokumenata i publikacija tijela javne vlasti Republike Hrvatske od 1991. godine do danas. Uz pregled i pretraživanje po formalnim i sadržajnim kategorijama (indeksiranje se provodi pomoću Pojmovnika Eurovoc) podataka sveukupnog e-Kataloga omogućava se i prikaz prikupljenih i/ili popisanih izdanja svakog pojedinog tijela.

U okviru e-Kataloga službene dokumentacije posebno se prati i omogućava pretraživanje kategorija potpuno ili djelomično usklađenih propisa Republike Hrvatske sa zakonodavstvom Europske unije.

Digitalni arhiv mrežnih izvora (DAMIR)

Za potrebe redovite i sustavne dopune e-Kataloga elektroničkim dokumentima i publikacijama, HIDRA je izgradila Digitalni arhiv mrežnih izvora (DAMIR) tijela javne vlasti Republike Hrvatske. Arhiv se sastoji od pojedinačnih dokumenata odabranih po izrađenim kriterijima i cjelovitih sadržaja Web sjedišta tijela javne vlasti.

Registri, Obrasci, Servisi, Arhivi (ROSA)

Usluga HIDRE Registri, Obrasci, Servisi, Arhivi (ROSA) u vidu virtualne zbirke objedinjava sadržaj o bazama podataka, obrascima, servisima, uslugama i arhivima koji kroz Internet objavljuju tijela javne vlasti Republike Hrvatske od posebnog interesa za promociju razvoja primjene informacijsko-dokumentacijske tehnologije. Bibliografska formalna i sadržajna obrada s online pristupom objavljenim sadržajima i uslugama na stranicama Web sjedišta tijela javne vlasti RH uključit će se kao online zbirka sveukupnog e-Kataloga službenih izdanja.

Projekt AIDE

Izradom inteligentnoga sustava za Automatsko Indeksiranje Deskriptorima Eurovoca (AIDE) službenih tekstova na hrvatskom jeziku deskriptorima (preporučanim nazivima) Pojmovnika Eurovoc HIDRA osigurava bolju dostupnost dokumenata na temelju sadržajne obrade, te stoga: kvalitetnije ostvarivanje prava svakog pojedinog građanina na slobodan pristup informacijama, transparentnost službenih informacija Republike Hrvatske i u međunarodnoj zajednici s obzirom na višejezičnost primijenjenoga Pojmovnika Eurovoc, brže i bolje indeksiranje pojedinačnih tekstova pri njihovom nastajanju ali i indeksiranje već postojećih zbirki elektroničkih dokumentacijskih fondova.

Tijekom 2005. godine opremljena je radna stanica za računalno potpomognuto indeksiranje kao pomoć u izgradnji korpusa tekstova za strojno učenje automatskog indeksiranja. Ispravnost i kvaliteta stanice se provjerava u indeksiranju tekstova čime se ujedno gradi traženi korpus.

5.3.2 e-Pravosuđe

Ministarstvo pravosuđa pokrenulo je projekte s ciljem uvođenja modernih metoda rada i umrežavanja svih pravosudnih institucija: ePortal Ministarstva pravosuđa, integrirani informacijski sustav za pravosudne ustanove, Baza zemljišnih podataka (BZP), Internet gruntovnice, sustav za kaznenu i prekršajnu evidenciju te projekt multifunkcijske smart kartice za sustav pravosuđa.

Tijekom 2005. godine izrađeni su glavni i izvedbeni projekti strukturnog kabliranja lokalne računalne (LAN) i telefonske mreže, te niskonaponskih instalacija s uzemljenjem za 74 lokacije što uključuje 139 pravosudnih tijela u RH. Raspisan je i proveden natječaj za izvoditelja radova, te su krajem godine i započeti radovi na izradi lokalnih računalnih mreža.

U cilju uvođenja e-pravosuđa, Ministarstvo pravosuđa provodi niz projekata.

e-Zemljišni izvadak

Kako bi izgradila snažan i učinkovit sustav zemljišne administracije, Republika Hrvatska (RH) pokrenula je Projekt sređivanja zemljišnih knjiga i katastra (*RPRCP – Real Property Registration and Cadastre Project*). Glavni cilj projekta je ubrzati registraciju nekretnina i vlasničkih prava na nekretninama u katastarskim uredima Državne geodetske uprave i zemljišno-knjižnim odjelima općinskih sudova. Studija o uspostavi Nacionalne infrastrukture prostornih podataka predlaže smjernice o uspostavi institucionalnog okvira NIPP-a u RH. Studija se oslanja na rezultate projekata Europske zajednice kao što je Prijedlog Direktive o uspostavljanju Infrastrukture prostornih informacija u Europi (*proposal of a Directive on establishing an Infrastructure for Spatial INfoRmation in Europe - INSPIRE*) (2004). Time se osigurava usklađenost NIPP-a s normama Europske unije u području informacijsko-komunikacijske tehnologije.

Baza zemljišnih podataka Republike Hrvatske je na državnoj razini organizacijski i tehnološki objedinjen skup podataka koji se sastoji iz zemljišne knjige vođene elektroničkom obradom podataka (EOP - zemljišna knjiga) i katastra nekretnina vođenog elektroničkom obradom podataka (digitalni katastarski plan s pripadajućim katastarskim podacima). Pravni temelj za uspostavu BZP je Pravilnik o ustrojstvu i djelovanju Baze zemljišnih podataka Republike Hrvatske (NN 90/2004).

U svibnju 2005. godine otvorena je on-line usluga digitalne zemljišne knjige s pristupom bazama oko 50 sudova (e-izvadak.pravosudje.hr). Do kraja 2005. godine svih 87 sudova koji unose digitalne podatke otvorilo je digitalnu zemljišnu knjigu. Do kraja 2005. godine svi su općinski sudovi opremljeni za unos digitalnih zemljišnoknjižnih podataka.

e-Katastar

Središnji ured Državne geodetske uprave vodi bazu katastarskih podataka Republike Hrvatske koja objedinjuje podatke iz svih 115 katastarskih ureda. U okviru projekta

e-Katastar u studenom 2005. godine uspostavljen je Preglednik katastarskih podataka koji omogućava uvid u središnju bazu katastarskih podataka Republike Hrvatske putem interneta (www.katastar.hr).

Baza katastarskih podataka sadrži više od 16 milijuna upisanih čestica zemljišta koje su u potpunosti dostupne korištenjem web preglednika odnosno e-Katastra. Usluga e-Katastar omogućava provjeru katastarskih čestica, ispravnost upisanih podataka kao i vrijeme zadnje izmjene podataka i dokumente na osnovu kojih je promjena obavljena. Uvid u katastarske podatke moguć je na osnovi broja katastarske čestice ili broja posjedovnog lista u odabranoj katastarskoj općini. Podaci dostupni putem Preglednika odražavaju službeno stanje katastarskih podataka na određeni dan. Jedno od osnovnih načela Preglednika je potpunost, pa je njime moguće obavljati uvid u katastarske podatke za cijelu državu.

Budući da su u e-Katastru pohranjene informacije o svim katastarskim česticama u Hrvatskoj, čime on postaje najpotpunija baza podataka o stanju prostora u Republici Hrvatskoj, e-Katastar postaje od izuzetne važnosti u rješavanju katastarskih problema, ispravljanju zastarjelih informacija i uspostavljanju i povećanju sigurnosti u pravnom prometu nekretninama, izradi prostornih planova i obnovi i održavanju zemljišnih knjiga. Potpunim uvidom u sve katastarske čestice na području Republike Hrvatske ostvaruje se i uvjet transparentnosti sustava kao jednog od osnovnih načela u borbi protiv različitih nepravilnosti u radu i korupcije.

e-Oglasna ploča i umrežavanje sudova

Pokrenut je projekt izgradnje jedinstvene intranet i internet mreže za pravosudna tijela kojim će se stvoriti preduvjeti za razmjenu informacija i dokumenata unutar pravosuđa. Ministarstvo pravosuđa radi na uvođenju on-line oglasnih ploča za sve sudove u zemlji, a prva on-line oglasna ploča već je uspostavljena u svibnju 2005. godine na Općinskom sudu u Supetru (www.oss.t-com.hr), a ubrzo zatim i u Makarskoj (www.opcinsudma.t-com.hr), Solinu (www.osudsolin.t-com.hr), Osijeku (www.osudosijek.t-com.hr) i Zlataru (www.osudzlatar.t-com.hr). Cilj projekta je postati jedan od kontrolnih mehanizama u provođenju antikorupcijske politike, te način smanjivanja troškova sudskih postupaka. Na e-oglasnim pločama Općinskih sudova objavljuju se pozivi i sve odluke (presedani, rješenja i zaključci) za stranke koje su odsutne i čije je boravište nepoznato. Na e-oglasnim pločama Trgovačkih sudova oglašavaju se otvaranja stečajeva i likvidacije nad trgovačkim društvima, te odluke trgovačkih sudova u odnosu na tuženike koji su odsutni i čije je boravište nepoznato.

Integralni informacijski sustav za pravosudna tijela

Pokrenut je projekt uspostave Integralnog informacijskog sustava za pravosudna tijela. Učinkovit model sudske uprave i rasporeda predmeta kroz sustav upravljanja sudskim predmetima, povećat će učinkovitost rada sudova, racionalizirati, automatizirati i ubrzati sudske postupke.

e-Portal Ministarstva pravosuđa

Uvođenjem i razvijanjem e-Portala Ministarstva pravosuđa (www.pravosudje.hr), sucima i ostalim pravosudnim djelatnicima omogućen je pristup pravnim datotekama i registrima, a građanima je omogućen brz pristup informacijama o aktivnostima na reformi pravosuđa i o funkcioniranju pravosudnog sustava.

Sudačka mreža

Sudačka mreža je nevladina i neprofitna udruga kojoj je cilj uporabom moderne tehnologije ubrzati i poboljšati kvalitetu rada sudova te građanstvu olakšati pristup traženim informacijama vezanim za rješavanje sudskih sporova. Udruga je pokrenula projekt www.sudacka-mreza.hr kao on-line uslugu dostupa raznim pravnim informacijama namijenjenu pravnicima, sucima, studentima Pravnog fakulteta, građanstvu, vještacima, tumačima i stranim investitorima. Projekt je u svibnju 2005. godine preuzelo Ministarstvo pravosuđa.

e-Sudski registar

U Sudski registar se upisuju svi subjekti koji se osnivaju, a to su trgovačka društva, zadruge, ustanove itd. Sudski registar sadrži točne podatke o imenu, sjedištu, djelatnosti, članovima uprave, društva i temeljnom kapitalu. Uvid u sudski registar putem interneta ostvaren je još 1995. godine. Jednostavnija registracija poslovnih subjekata jedna je od važnih aktivnosti Ministarstva pravosuđa na stvaranju povoljne poduzetničke klime u Hrvatskoj. Izmjene Zakona o sudskom registru, ulaganja u informacijski sustav sudskog registra trgovačkih sudova, automatizacija administrativno-računovodstvenih poslova pravosuđa, te kaznene i prekršajne evidencije, omogućile su pojednostavljenje postupka kod osnivanja trgovačkih društava i jednostavniji pristup podacima iz Sudskog registra. Cilj projekta je kvalitetno i transparentno praćenje stanja trgovačkih društava i ostalih subjekata.

e-Sudska praksa

Objavljivanjem anonimiziranih tekstova sudskih presuda na Internetu koje od prosinca 2003. godine provodi Vrhovni sud Republike Hrvatske stvara se veća transparentnost u radu sudova i povećava njihova učinkovitost (sudskapraksa.vsrh.hr). Baza podataka omogućava uvid u sudsku praksu objavljenu u tiskanim izdanjima Vrhovnog suda pod nazivom "Izbor odluka", ali i dostupnost cjelovitih tekstova odluka Vrhovnog suda Republike Hrvatske od 1993. godine. Osim odluka Vrhovnog suda objavljen je i izbor odluka županijskih sudova i Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske.

5.3.3 e-Zdravstvo

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi provelo je evaluacije projekata Informatizacije primarne zdravstvene zaštite (PZZ) i Informatizacije bolničkog informacijskog sustava (IBIS). Pokrenuta je implementacija projekta informatizacije PZZ. Dovršena je izrada funkcionalnih i tehničkih specifikacija te projektiranje zdravstvenog informacijskog sustava, nabavljena je oprema i izvršena implementacija systemske i aplikativne programske podrške. Završene su pripreme za ulazak u produkciju aplikativnih rješenja za ordinacije primarne zdravstvene zaštite. Pripremljen je natječaj za nabavu IBIS.

Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje pokrenuo je projekt HZZO Portal usklađen s projektom Informatizacije primarne zdravstvene zaštite. HZZO Portal osigurava sigurnu elektroničku razmjenu podataka sa subjektima zdravstvenog sustava Republike Hrvatske.

Završena je 1. faza pilot projekta uvođenja pametne kartice u sustav zdravstvenog osiguranja s Agencijom za komercijalnu djelatnost. Uspješno je izrađena detaljna

tehnička specifikacija pod nadzorom stručnoga tima Fakulteta elektrotehnike i računarstva Sveučilišta u Zagrebu.

Završene su dvije od planirane tri faze projekta HZZO portal programski dio i tri od planiranih pet faza projekta Nabave nove razvojne okoline. Projekt HZZO portal i Rezervna lokacija – strojni dio je u pripremljenoj fazi nabave opreme.

5.3.4 e-Obrazovanje

ECDL

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa i Ministarstvo pravosuđa pokrenuli su osnovnu edukaciju na području informatike i novih tehnologija, kojom će službenici ministarstava, pravosudni djelatnici i nastavnici osnovnih i srednjih škola steći Europsku računalnu diplomu ECDL. Sveučilišni računski centar (Srce) organizira ECDL tečajeve za studente i zaposlenike visokoškolskih i znanstvenih ustanova po povoljnijim cijenama. Od oko 1150 nastavnika informatike u osnovnim i srednjim školama njih 1000 steklo je ECDL certifikat, a svim nastavnicima i učenicima omogućen je pristup web aplikaciji za testiranje i stjecanje znanja temeljenog na ECDL standardu. Uspostavljena je i infrastruktura za obrazovni portal „Hrvatski sustav za e-učenje“.

GigaCARNet

U 2004. godini realizirane su gigabitne gradske mreže u okviru projekta GigaCARNet (giga.carnet.hr) u Zagrebu, Splitu, Rijeci, Osijeku, Puli, Dubrovniku, Zadru i Varaždinu. Na taj način je povezana 61 ustanova iz sustava znanosti i visokog obrazovanja na mreži CARNet. U rad su puštene i međugradske gigabitne veze između Rijeke, Splita i Zagreba.

Informacijski sustav visokih učilišta (ISVU)

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u 2005. godini završilo je projekt razvoja programske potpore za implementaciju Informacijskog sustava visokih učilišta (www.isvu.hr), te je ugovoreno održavanje programske potpore. Prikupljena je anketa o opremljenosti visokih učilišta za ulazak u ISVU i na osnovi toga donesena Odluka o uključenju visokih učilišta za ulazak u sustav ISVU. Uspostavljen je Centar potpore ISVU pri Sveučilišnom računskom centru Sveučilišta u Zagrebu, sklopljeni su ugovori o suradnji na uspostavi sustava ISVU sa 68 visoka učilišta i računalnom opremom su opremljene studentske i kadrovske službe visokih učilišta.

Informacijski sustav studentske prehrane

Informacijski sustav studentske prehrane (popularne X-ice, www.cap.srce.hr) pruža informatičku potporu studentima korisnicima i davateljima usluga subvencionirane prehrane. Glavni korisnici sustava su studenti, visokoškolske ustanove i davatelji usluga subvencionirane prehrane u Republici Hrvatskoj. Kroz sustav se godišnje izda preko 10 milijuna računa i tiska više od 30.000 studentskih kartica – X-ica. Tokom 2004. i 2005. godine proširen je obuhvat sustava na Split, Rijeku i Dubrovnik.

StuDOM – Ustroj lokalnih računalnih mreža studentskih domova

Projektom umrežavanja studentskih domova (www.srce.hr/StuDOM) kojeg je nositelj MZOŠ umreženi su studentski domovi Studentskog centra Sveučilišta u Splitu (svi paviljoni SD Spinut i SD Bruno Bušić), studentski domovi Studentskog centra Sveučilišta u Rijeci (svi paviljoni SD Ivan Goran Kovačić), studentski domovi u Osijeku i Zadru, te dio studentskih domova Studentskog centra Sveučilišta u Zagrebu (SD Stjepan Radić, SD Cvjetno naselje, SD Laščina, SD Ante Starčević).

Hrvatski nacionalni obrazovni standard

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa uvrstilo je informatiku u Hrvatski nacionalni obrazovni standard.

Osnovne i srednje škole na internetu

Sve osnovne i srednje škole³ u Republici Hrvatskoj imaju besplatan pristup internetu i opremljene su barem jednom računalnom učionicom. U 2005. godini povećana je brzina pristupa srednjih škola prelaskom na širokopojasni pristup ADSL-om. Računalnom opremom opremljeno je i 600 školskih knjižnica, 700 područnih osnovnih škola (od ukupno 1367), sve zbornice srednjih škola, te svi učenički domovi. Realizirana je i prva faza pilot projekta povezivanja otočnih škola sa školama na kopnu putem brzih veza i video linka.

5.3.5 e-Poslovanje

e-REGOS

Usluga e-Regos u sklopu HITRO.HR servisa od studenog 2005. omogućava elektroničku predaju obrasca "Specifikacije po osiguranicima o obračunatim doprinosima za obvezna mirovinska osiguranja" (tzv. Obrazac R-Sm) uz autorizaciju pristupa servisu i ovjeru obrasca primjenom pametne kartice s digitalnim certifikatom. Usluga je dostupna na stranici eregos.fina.hr, koja je dostupna samo registriranim korisnicima. Informacije o registraciji za korištenje usluge nalaze se na www.hitro.hr.

e-CREW

e-CREW sustav (ecrew.pomorstvo.hr) uspostavljen u travnju 2005. godine omogućava svim pravnim i fizičkim osobama koje se bave djelatnošću iznajmljivanja jahti i brodica da prije isplovljavanja, na temelju dodijeljenih korisničkih prava, prijave posadu i putnike preko Interneta korištenjem pametne kartice s digitalnim certifikatom. Istovremeno sustav omogućava prijavu boravka stranih državljanja na čarter plovilima pri Ministarstvu unutarnjih poslova. Komunikacija klijenata s poslužiteljem obavlja se sigurnim kanalom (SSL) upotrebom digitalnog certifikata (prvi takav izdan tijelu državne uprave). Cilj projekta je ubrzati poslovne procese Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka s gospodarskim subjektima (čarter tvrtkama) vezanim uz čarter plovila, osigurati kompletan nadzor nad djelatnošću iznajmljivanja plovila svim nadležnim tijelima državne uprave i na taj način onemogućiti obavljanje tzv. "crnog čartera".

³ 902 matične osnovne i 383 srednje javne škole

e-Carina

Carinska uprava je prve internet usluge međunarodnim otpremnicima stavila na raspolaganje još u 2001. godini. Osim predaje i kontrole carinske deklaracije, otpremnici imaju uvid u trenutačno opterećenje njihovih bankovnih garancija, te uvid u evidenciju carinskih pristojbi. Ove usluge omogućile su znatne uštede u poslovanju otpremnika, brže podnošenje carinskih deklaracija, te smanjeni rizik poslovanja otpremnika.

5.4 Javne usluge na internetu

Informacijska tehnologija mora biti prije svega osnova i poticaj za restrukturiranje poslovnih procesa u državnoj upravi, a potom i pružanje interaktivnih online usluga. Republika Hrvatska je kao osnovu za razvoj usluga e-državne uprave uzela grupe usluge definirane od strane Europske unije. U području e-državne uprave EU i zemlje kandidati odredili su 12 osnovnih grupa usluga građanima i 8 osnovnih grupa usluga poslovnim subjektima čija se informatizacija prati. U Programu e-Hrvatska 2007 ovaj skup proširen je javnim uslugama za koje u Hrvatskoj postoji poseban interes (turizam, kultura, poljoprivreda, državne inspekcije, zaštita osobnih podataka). Popis grupa usluga slijedi:

Građani	Poslovni subjekti
1. Porez na dohodak	1. Socijalno osiguranje zaposlenika
2. Zapošljavanje	2. Porez na dobit
3. Socijalne naknade	3. Porez na dodanu vrijednost
4. Osobni dokumenti	4. Registracija novog poduzeća
5. Registracija vozila	5. Prijava podataka Državnom zavodu za statistiku
6. Građevna dozvola	6. Carinska deklaracija
7. Prijave policiji	7. Zaštita okoliša
8. Javne knjižnice	8. Javna nabava
9. Državne matice	1. Poljoprivreda *
10. Visokoškolsko obrazovanje	2. Turizam *
11. Boravište / prebivalište	3. Kultura *
12. Zdravstvene usluge	4. Državne inspekcije *
	5. Zaštita osobnih podataka *

* Javne usluge od posebnog interesa za RH

Za svaku uslugu Bangemannovim izvještajem definirane su razine informatiziranosti koje se mjere na skali od 0 do 4, a značenje im je:

Razina informatiziranosti	Značenje
0 - Nema informacije	Informacija o usluzi nije dostupna na mreži.
1 - Informacija	Na mreži je dostupna samo informacija o usluzi (npr. opis postupka, pravilnici i sl.)
2 - Jednosmjerna interakcija	Dostupnost formulara u elektroničkom obliku za pohranjivanje na računalu. Prazne formulare moguće je i otisnuti na pisaču.
3 - Dvosmjerna komunikacija	Interaktivno ispunjavanje formulara i prijava uz autentikaciju. Ispunjavanjem formulara pokreće se pojedina usluga.
4 - Transakcija	Cijela usluga je dostupna na mreži, popunjavanje formulara, autentikacija, plaćanje i isporuka potvrda, narudžbe ili drugi oblici potpune usluge putem mreže.

Prema Zaključku Vlade Republike Hrvatske od 20. svibnja 2005. godine, zadužuju se tijela državne uprave da sve službene obrasce koje su građani i druge stranke dužni podnositi u propisanom obliku, u postupku pred tijelima državne uprave, objave u elektroničkom obliku, na svojim web stranicama.

Sve službene obrasce koji su građani i druge stranke dužni podnositi u propisanom obliku u postupku pred tijelima državne uprave i koji se mogu koristiti u postupku pred tijelima državne uprave jednako kao i objavljeni tiskani obrasci, na svojim web stranicama objavili su: Ministarstvo obrane, Ministarstvo financija, Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti, Ministarstvo gospodarstva rada i poduzetništva, Ministarstvo kulture, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva, Središnji državni ured za upravu, Državni inspektorat, Državni zavod za intelektualno vlasništvo, Državni zavod za mjeriteljstvo, Državna geodetska uprava, Državni zavod za nuklearnu sigurnost, Državni zavod za zaštitu od zračenja i Državni hidrometeorološki zavod.

Za svaku od usluga nije primjereno očekivati najvišu razinu informatiziranosti. Ciljane razine informatiziranosti usluga uključenih u Program e-Hrvatska 2007, ciljane razine sličnih usluga predviđene u okviru programa eEurope 2005 u EU, stanje informatiziranosti istih usluga u 2005. godini i planirana razina za 2006. godinu prikazani su zajedno u tablici u okviru potpoglavlja 6.4 *Javne usluge na internetu* na stranici 45.

6 Plan provedbe Programa e-Hrvatska 2007. za 2006. godinu

6.1 Razvoj informacijskog društva

6.1.1 Pravni okvir

Donošenjem Zakona o elektroničkoj ispravi upotpunjen je pravni okvir za razvoj elektroničkog poslovanja, no elektroničke isprave ipak nisu u potpunosti izjednačene s papirnatima, jer cijeli niz zakona i podzakonskih propisa izričito nalaže izradu spisa u papirnatom obliku. Nacionalnim programom pristupanja EU planiraju se promjene zakona i podzakonskih propisa u sklopu harmonizacije hrvatskog zakonodavstva s europskom pravnom stečevinom. Pri donošenju novih ili mijenjanju postojećih propisa sva nadležna tijela ukloniti će iz tih propisa pravne prepreke elektroničkom poslovanju.

U okviru provedbe Nacionalnog programa informacijske sigurnosti u RH, Ured Vijeća nacionalne sigurnosti pripremiti će Prijedlog nacrta Zakona o informacijskoj sigurnosti.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Prijedlog nacrta Zakona o informacijskoj sigurnosti	3-2006 (provedeno)	UVNS
Prijedlog Uredbe o uredskom poslovanju	12-2006	SDUU
Uklanjanje pravnih prepreka za elektroničko poslovanje	Trajno	Sva TDU

6.1.2 Institucionalni okvir

Po provedenom javnom natječaju Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa pripremiti će prijedlog imenovanja članova Nacionalnog vijeća za informacijsko društvo. Administrativnu podršku radu Nacionalnog vijeća pružati će Središnji državni ured za e-Hrvatsku.

U okviru provedbe Nacionalnog programa informacijske sigurnosti formirati će se Zavod za sigurnost informacijskih sustava (ZSIS) kao centralno tijelo zaduženo za primjenu normi i standarda informacijske sigurnosti te certifikaciju TDU i informacijskih sustava. U Hrvatskoj akademskoj i istraživačkoj mreži CARNet osnovati će se nacionalni CERT.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Imenovanje članova Nacionalnog vijeća za informacijsko društvo	4-2006	MZOŠ

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Osnivanje nacionalnog državnog tijela za računalne incidente – Nacionalni državni CERT	9-2006	MZOŠ, CARNet
Osnivanje Zavoda za sigurnost informacijskih sustava	9-2006	UVNS

6.1.3 Promocija informacijskog društva

Iskustvo zemalja koje su među prvima pokrenule projekte razvoja informacijskog društva pokazuje da sama dostupnost usluga na internetu i elektroničkim putem nije dovoljna da građani i poduzetnici takve usluge počnu i koristiti. Izuzetno je važno pravodobno i kvalitetno obavještavanje javnosti o projektima informatizacije i o načinima korištenja novih vrsta usluga. To se postiže sustavnom promocijom informacijskog društva u javnim medijima, organizacijom konferencija, savjetovanjem, radionicama i okruglim stolovima te tematskim izložbama, kao i sponzorstvom i pokroviteljstvom aktivnosti koje promiču razvoj informacijskog društva.

Financiranjem i praćenjem provedbe projekata primjene informacijske tehnologije, popularnih iProjekata, Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa u 2006. godini obogatiti će ponudu novih digitalnih sadržaja i usluga dostupnih putem interneta te tako promovirati razvoj informacijskog društva.

Nakon što je Republika Hrvatska ostvarila uočeni uspjeh u natječaju za Nagradu Svjetskog Samita (World Summit Award) – jedna nagrada na prvom natjecanju 2003. godine i čak dvije u natjecanju prigodom druge faze Samita 2005. godine, Središnji državni ured za e-Hrvatsku preuzeo je organizaciju glavnog žirija Nagrade Svjetskog Samita u 2007. godini.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Natječaj za Projekte primjene informacijske tehnologije – iProjekte	6-2006	MZOŠ
Pripreme za održavanje glavnog žirija Nagrade Svjetskog samita u 2007. godini	12-2006	SDUeH
Predstavljanje rezultata provedbe Programa e-Hrvatska 2007 na javnim skupovima	Trajno	Sva TDU

6.1.4 Praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva

Strategija razvitka službene statistike Republike Hrvatske 2004.-2012. osnova je za ubrzavanje procesa harmonizacije sustava službene statistike Republike Hrvatske i statistike Europske unije i u području praćenja statističkih pokazatelja razvoja

informacijskog društva. Državni zavod za statistiku uvrstio je u svoj dugoročni program rada praćenje pokazatelja u skladu s metodologijom EUROSTAT-a.

U lipnju 2006. počinje analitička usporedba zakonodavstva EU i RH za 18. poglavlje Statistika. Pregovorima će biti točno utvrđene obaveze Republike Hrvatske na području statistike pa tako i u praćenju pokazatelja informacijskog društva. Rok za uspostavu statističkih istraživanja na pokazateljima Eurostat-a bit će naknadno ustanovljen.

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka pokrenulo je izradu studije „Praćenje učinaka liberalizacije i deregulacije telekomunikacija u RH“. U trajanju od 18 mjeseci promatrati će se i analizirati učinci liberalizacije telekomunikacijskog tržišta u nekoliko faza o čemu će ministarstvo tijekom 2006. i 2007. godine upoznati javnost.

Središnji državni ured za e-Hrvatsku nastaviti će s provođenjem Studije dostupnosti javnih usluga na internetu. Studija za 2006. biti će treća godišnja studija provedena metodologijom koja se koristi u EU za praćenje provedbe programa eEurope 2005. Po završetku studije raspolagati ćemo objektivnim pokazateljima rezultata primjene Programa e-Hrvatska 2007 usporedivim s rezultatima zemalja članica EU.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Studija dostupnosti javnih usluga na internetu u 2005. godini	4-2006	SDUeH
Određivanje primarnih pokazatelja za praćenje razvoja informacijskog društva u Republici Hrvatskoj	6-2006	SDUeH, MMTPR, DZS
Studija stanja razvoja informacijskog društva u RH	6-2006	SDUeH
Uspostava sustava mjerljivih pokazatelja razvoja informacijskog društva te implementacija pokazatelja EU i metodologije EUROSTAT-a	12-2006	DZS, HAT, MMTPR, SDUeH,
Usklađivanje godišnjeg programa statističkih istraživanja u području informacijskog društva s istraživanjima Eurostat-a za 2007. godinu	Odrediti će se nakon usporedbe zakonodavstva EU i RH	DZS
Pokretanje projekta Studije dostupnosti javnih usluga na internetu u 2006. godini (rezultati dostupni u 2007. godini)	12-2006	SDUeH

6.1.5 Međunarodna suradnja

U okviru pregovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj Uniji, očekuje se tijekom 2006. godine analitička usporedba zakonodavstva Europske Unije i Republike Hrvatske za 10. poglavlje Zajedničke stečevine – Informacijsko društvo i mediji.

Na temelju već pokrenutih pregovora tijekom 2006. godine planirano je potpisivanje Memoranduma o razumijevanju o sudjelovanju Republike Hrvatske u programu Europskih zajednica IDABC. Sudjelovanje u tom programu omogućiti će

informatičkim stručnjacima hrvatske javne uprave sudjelovanje u radu radnih skupina koje rade na uspostavljanju standarda za pan-europske javne usluge i Europskom okviru interoperabilnosti. Uz to će Republika Hrvatska ostvariti pravo korištenja rješenja razvijenih za potrebe javne uprave zemalja članica EU u okviru Programa IDA i IDABC, kao i povezivanje u sigurnu računalnu mrežu TESTA zemalja članica EU.

Sudjelovati ćemo i u radu radnih skupina vezanih za razvoj informacijskog društva, primjenu informacijskih i komunikacijskih tehnologija i borbu protiv kriminala i nepoželjnih ponašanja na internetu.

U okviru Pakta o stabilnosti uz eSEE inicijativu (inicijativu za elektroničku jugoistočnu Europu) pokrenuta je i bSEE inicijativa (zajednička akcija za razvoj jedinstvenog tržišta širokopojanog prijenosa podataka u jugoistočnoj Europi). MMTPR i SDUeH sudjelovati će u radu Radne skupine eSEE inicijative i Stručne skupine za bSEE.

Prihvaćanjem dokumenata Svjetskog samita o informacijskom društvu u Tunisu u studenom 2005. godine nisu završene aktivnosti UN-a i Međunarodne telekomunikacijske unije (ITU) vezane uz razvoj globalnog informacijskog društva i primjenu informacijske i komunikacijske tehnologije za ubrzavanje razvoja i smanjenje digitalnog jaza u svijetu. Svjetski samit pomogao je identificirati niz pitanja na kojima se očekuju zajedničke aktivnosti svih zainteresiranih strana. Iako u Tunisu nije donesena odluka o promjeni specifične uloge Sjedinjenih američkih država u upravljanju internetom, prihvaćeno je formiranje Foruma za upravljanje internetom (IGF), kao i prijedlog da se prvi sastanak Foruma održi u Grčkoj u jesen 2006. godine. SDUeH i dalje će sudjelovati u radu ICANN GAC-a.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Potpisivanje Memoranduma o razumijevanju o sudjelovanju RH u programu IDABC	7-2006	SDUeH
Sudjelovanje u radu Stručne skupine za bSEE	Trajno	MMTPR
Sudjelovanje u radu IGF	Trajno	SDUeH, MMTPR, MZOŠ
Sudjelovanje u radu ICANN GAC	Trajno	SDUeH, MMTPR

6.2 Infrastruktura

6.2.1 Širokopojasna višeuslužna mreža

Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka dovršit će Strategiju razvoja širokopojasnog pristupa u Republici Hrvatskoj. Strategija će biti usmjerena na poticanje razvoja i konkurentnosti u uslugama širokopojasnog pristupa s ciljem omogućavanja bržeg i univerzalno dostupnog širokopojasnog interneta po konkurentnim cijenama. Brzi Internet može biti izvrsna platforma za razvoj sadržaja za javnu upravu, obrazovne i zdravstvene sustave, rad na daljinu i drugo. Tako će

građani moći pristupati kvalitetnim sadržajima i uslugama preko brze mreže, što će potaknuti korištenje interneta i novih tehnologija te daljnju izgradnju informacijskog društva. Veća konkurencija u ovom segmentu trebala bi doprinijeti daljnjem razvoju usluga i smanjenju cijena.

Također će se poticati uključivanje lokalne zajednice u razvoj širokopojsnog prijenosa podataka, kroz privatno-javno partnerstvo te kroz financiranje izgradnje infrastrukture za brzi Internet do svojih krajnjih korisnika. Vođeni iskustvima zemalja EU na ovaj se način može potaknuti i neposredni razvoj poduzetništva. U 2006. godini poticaj razvoju širokopojsne mreže mora dati potpuno otvaranje tržišta telekomunikacija, no jednako je važno potaknuti razvoj usluga i sadržaja.

Značajan poticaj razvoju informacijskog društva predstavlja i tehnologija digitalnog zemaljskog emitiranja televizijskog signala. Uz daleko veći kapacitet prijenosa u istom frekvencijskom spektru i povećanje kvalitete video signala, digitalna televizija pruža i cijeli niz novih usuga. MMTPR će u 2007. izraditi strategiju uvođenja digitalne televizije u RH.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Radionica za lokalnu upravu o potencijalima stvaranja digitalnih gradova	2-2006 (provedeno)	SDUeH
Izrada Strategije razvoja širokopojsnog pristupa	9-2006	MMTPR, SDUeH
Izrada Strategije uvođenja digitalne televizije	12-2007	MMTPR
Poticanje razvoja broadband sadržaja i usluga	Trajno	MMTPR, MK SDUeH

6.2.2 Sigurnost mreže i podataka

U poglavlju 6.1.1. Pravni okvir navedene su mjere vezane uz nove propise, a u poglavlju 6.1.2. Institucionalni okvir mjere osnivanja novih tijela i službi nužnih za provedbu NPIS RH. Od operativnih mjera, u 2006. godini UVNS će pripremiti prijedlog Nacionalne politike informacijske sigurnosti, a započeti će se i s uspostavljanjem odgovarajuće razine informacijske sigurnosti u pojedinim tijelima. I prije uspostave pravnog okvira, neka ministarstva započinju raditi na uspostavljanju informacijske sigurnosti kroz preporuke ili politike informacijske sigurnosti (MFIN, MZOŠ).

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Izrada sigurnosne politike informacijskog sustava MZOŠ-a po ISO IEC17799	6-2006	MZOŠ
Prijedlog Nacionalne politike informacijske sigurnosti	12-2006	UVNS

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Sigurnosno usmjeravanje Fine i projekta sustava HITRONet	12-2006	SDUeH, Fina, ZSIS, UVNS

6.2.3 HITRONet - Računalno-komunikacijska mreža tijela državne uprave

Izgradnja računalno-komunikacijske mreže tijela državne uprave nužna je za ostvarivanje elektroničkih servisa za građanstvo i poslovne subjekte, ali i za uvođenje elektroničkog poslovanja u tijela javne uprave. Završetkom prve faze izgradnje mreže između ministarstava slijedi povezivanje središnjih ureda državne uprave po županijama koje bi trebalo biti dovršeno 2006. godine. Mreža je integralni dio HITRO.HR programa i predstavlja osnovnu infrastrukturu za daljnji razvoj elektroničkih usluga te omogućava bolju komunikaciju između tijela javne uprave. Već zajedničkim pristupom elektroničkoj pošti i internetu značajno će se smanjiti postojeći troškovi, ali se pri tome mora pristupiti i procesu kreiranja sadržaja na mreži.

Odlukom Vlade Financijska agencija (FINA) obvezana je financirati i izgraditi temeljni sustav računalno-komunikacijske mreže tijela državne uprave, što podrazumijeva povezivanje svih tijela državne uprave u jedinstvenu komunikacijsku infrastrukturu. U 2006. godini planira se završiti implementacija HITRONet internet modula, te privesti kraju II fazu izgradnje okosnice HITRONet.

Osim toga, FINA je obvezna formirati podsustave za zajednički pristup Internetu, za pristup udaljenih korisnika, za pomoć korisnicima, za sigurnost sustava, za nadzor i upravljanje sustavom, kao i podsustavom zajedničkih servisa (mrežnih i aplikativnih).

Planirana računalno komunikacijska mreža tijela državne uprave trebala bi minimalno zadovoljiti sljedeće zahtjeve, proizašle iz trenutno definiranih potreba:

1. povezivanje različitih tijela državne uprave (TDU) putem jedne zajedničke računalno komunikacijske mreže, koja bi pružala usluge povezivanja i dodatnih servisa radi efikasnijeg rada
2. povezivanje udaljenih lokacija unutar TDU na zajedničku podatkovnu mrežu radi efikasnijeg i jeftinijeg rada TDU i razmjene elektroničkih podataka unutar istih
3. siguran i strogo kontroliran pristup svih TDU internetu
4. uspostava standardnih mrežnih servisa, WEB poslužitelja, sustava razmjene elektroničke pošte (e-mail) i DNS za svako TDU ukoliko isti ne postoje.

Potrebno je potpuno uspostaviti nadzorno upravljački sustav CRM-a i Servis deska, završiti uspostavljanje osnovnih mrežnih servisa na HITRONet (DNS, e-Mail, VPN), izraditi studiju za VoIP/IP Centrex servis, te projektirati i započeti III fazu izgradnje okosnice HITRONet.

U skladu s Nacionalnim programom informacijske sigurnosti, ZISKZT (Zavod za informacijsku sigurnost i kriptozastitnu tehnologiju), odnosno ZSIS (Zavod za

sigurnost informacijskih sustava) treba provesti sigurnosnu akreditaciju Fine i provedbenog projekta HITRONeta.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Usvajanje Plana implementacije HITRONet u 2006. godini	5-2006	SDUeH, FINA, Savjet za RKMTDU
Provedba Plana implementacije HITRONet u 2006. godini	12-2006	SDUeH, FINA, Savjet za RKMTDU

6.2.4 Interoperabilnost

Kako bi informacije koje tijela državne uprave objavljuju na svojim internetskim stranicama bile dostupne svim građanima i pravnim osobama pod jednakim uvjetima, bez obzira na platformu koju koriste u svom radu, nužno je da internetske stranice poštuju otvorene internetske standarde, tj. da nisu posebno prilagođene bilo kojoj pojedinačnoj aplikaciji za čitanje sadržaja. Nadalje, internetske stranice moraju omogućavati dostupnost sadržaja osobama s posebnim potrebama, jer je upravo tim osobama najteže koristiti usluge javne uprave uobičajenim komunikacijskim kanalima. Stoga će se tokom 2006. godine internetske stranice javne uprave uskladiti s otvorenim standardom WCAG 1.0 (*Web Content Accessibility Guidelines 1.0*: www.w3.org/TR/1999/WAI-WEBCONTENT-19990505/, hrvatski prijevod - Smjernice za osiguravanje pristupačnosti mrežnih sadržaja 1.0: www.ffzg.hr/infodz/smjer/).

Temeljem Zaključka Vlade RH iz 2005. godine TDU su službene obrasce koje su građani i druge stranke dužni podnositi u propisanom obliku, u postupku pred tijelima državne uprave, objavila u elektroničkom obliku, na svojim web stranicama. Pri tom nije bio zadan standardni digitalni format obrazaca. U skladu s načelom otvorenosti Strategije Programa HITRO.HR elektronički obrasci u javnoj upravi moraju zadovoljavati sljedeće uvjete: korisnici usluga moraju moći preuzeti obrazac na svoje računalo, elektronički ga ispuniti, spremi na svom računalu te ispisati i predati u nadležni ured javne uprave osobno ili poštom. Ako nadležni ured javne uprave prihvaća elektroničko poslovanje temeljem Zakona o elektroničkoj ispravi, onda ispunjeni obrazac potpisan elektroničkim potpisom mora prihvatiti i u elektroničkom obliku. Obrazac mora biti dostupan u obliku koji je čitljiv besplatno dostupnim aplikacijama, bilo da je primijenjen neki od otvorenih ili međunarodnih standarda (ISO 19005-1:2005 PDF 1.4, OASIS - OpenDocument v1.0, W3C HTML 3.2 ili kasniji ili ISO/IEC 15445:2000 HTML itd.), ili tako što je aplikacija za ispunjavanje, spremanje i ispisivanje obrasca besplatno dostupna na web stranicama nadležnog TDU u inačici za najzastupljenije platforme osobnih računala (Microsoft Windows, Linux, Mac OS).

Započeti procesi stvaranja okvira interoperabilnosti nastaviti će se i u 2006. godini. U okviru aktivnosti priprema za ulazak u EU Ministarstvo financija (Carinska i Porezna uprava) realizirati će nekoliko projekata za osiguranje međupovezivosti i interoperabilnosti Informacijskih sustava Carinske i Porezne uprave s EU. Da bi se podržala interoperabilnost digitaliziranih prostornih podataka (engl. *Spatial Data*),

potrebno je uspostaviti nacionalne norme usklađene s važećim Europskim i svjetskim normama. To uključuje aktivnosti koje su usmjerene na uspostavu Nacionalne infrastrukture prostornih podataka Republike Hrvatske (NIPP RH), u okviru koje će se usvojiti odgovarajuće norme u skladu s preporukama Studije o uspostavi Nacionalne infrastrukture prostornih podataka RH i Prijedlogom Direktive o uspostavljanju infrastrukture prostornih informacija u Europi (*Proposal of a Directive on establishing an Infrastructure for Spatial INfoRmation in Europe - INSPIRE*).

U okviru provedbe Akcijskog plana za elektroničku nabavu Europske komisije, u 2006. godini započeti će aktivnosti na izradi otvorenih tehničkih specifikacija, tehničkih i funkcionalnih zahtjeva na informacijske sustave za elektroničku javnu nabavu.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Usklađivanje internetskih stranica sa Smjernicama za osiguravanje pristupačnosti mrežnih sadržaja 1.0 – WCAG 1.0	12-2006	Sva TDU
Usklađivanje elektroničkih obrazaca s općim načelima otvorenosti iz Programa HITRO.HR	12-2006	Sva TDU
Implementacija sustava za razmjenu statističkih podataka s Eurostatom (STADIUM)	12-2006	DZS
Uspostavljanje Nacionalne infrastrukture prostornih podataka RH (NIPP RH)	12-2006	MP, DGU, APIS IT
Usklađivanje Nacionalne infrastrukture prostornih podataka RH (NIPP RH) s INSPIRE direktivom	12-2006	MP, DGU
Uključivanje standarda za povezivanje informacijskih sustava primarne i bolničke zdravstvene zaštite u Nacionalni okvir interoperabilnosti	12-2006	MZSS, HZZO, SDUeH
Izrada otvorenih specifikacija, tehničkih i funkcionalnih zahtjeva na informacijske sustave za elektroničku javnu nabavu	12-2007	SDUeH, UJN, HZN KKPJN,
Zajednička komunikacijska mreža (<i>Common Communications Network - CCN</i>) / Zajedničko sučelje sustava (<i>Common Systems Interface - CSI</i>)	2008	MFIN CURH, MFIN PU, APIS IT
Integrirana tarifa Zajednice – Integrirani sustav za upravljanje tarifama (<i>Integrated Tariff Management System - ITMS</i>)	2008	MFIN CURH, APIS IT
Novi računalno podržani sustav provoza (<i>New Computerised Transit System - NCTS</i>)	2008	MFIN CURH, APIS IT

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Sustav za upravljanje trošarinama (<i>Excise Movement Control System - EMCS</i>)	2008	MFIN CURH, APIS IT
Sustav razmjene podataka o PDV-u (<i>VAT Information Exchange System - VIES</i>)	2008	MFIN PU, APIS IT

6.3 Projekti

6.3.1 e-Javna uprava

Bitan preduvjet za razvoj e-Uprave uz zajedničku mrežnu infrastrukturu čine suvremeni informacijski sustavi po područjima nadležnosti s podrškom za elektroničke usluge između TDU (integracija pozadinskih sustava) koji se temelje na zajedničkom okviru interoperabilnosti. Takva infrastruktura pored razvoja poslovanja državne uprave s građanima (engl. *Government to Citizens, G2C*) i poslovnim subjektima (engl. *Government to Business, G2B*), omogućit će i razvoj poslovanja između tijela državne uprave (engl. *Government to Government, G2G*).

Zajedničku infrastrukturu čini i jedinstvena ulazna točka za online usluge namijenjena različitim korisničkim skupinama te razvoj zajedničkih elektroničkih usluga i centralni pristup informacijskim resursima državne uprave uz odgovarajuću autorizaciju i autentikaciju.

Važna komponenta provedbe Programa e-Hrvatska 2007 je i obrazovanje državnih službenika i namještenika. Sva TDU u svoje planove trajnog obrazovanja trebaju uključiti informatičko obrazovanje i to tečajeve ECDL-a za službenike i namještenike koji još nemaju osnovna informatička znanja, te tečajeve o otvorenim standardima i otvorenom softveru, upravljanju projektima, informacijskoj sigurnosti, ITIL biblioteci itd.

U 2006. godini HIDRA planira dalje razvijati Digitalni Arhiv Mrežnih IzvoRa – DAMIR. Putem E-kataloga omogućit će se pristup dokumentima digitalnog arhiva. Naglasak će biti na objedinjavanju online sadržaja registara, obrazaca, servisa i arhiva (ROSA). Posebno će se pratiti zakonodavstvo usklađeno s EU za koje se planira formalna obrada kojom će se omogućiti praćenje tekstova propisa u procesu njihovog donošenja. Formalno će se povezati i ujednačiti sadržajna obrada prikupljenih tekstova propisa od njihovog pojavljivanja na sjednicama Vlade RH, sjednicama Hrvatskog sabora i konačno u Narodnim novinama. Planira se proširenje sustava evidencijom i povezivanjem s dostupnim tekstovima prijevoda zakona.

HIDRA u sklopu projekta AIDE nastavlja razvoj inteligentnoga sustava za automatsko indeksiranje službenih tekstova na hrvatskom jeziku deskriptorima (preporučanim nazivima) Pojmovnika Eurovoc, a tijekom 2006. godine planira se nadogradnja radne stanice za računalno potpomognuto indeksiranje postupcima automatskog indeksiranja i priprema za uspostavljanje javno dostupnog inteligentnog sustava za indeksiranje službene dokumentacije Republike Hrvatske.

HIDRA planira rad na pripremnoj fazi Eurovoca kao javno dostupnog servisa koji obuhvaća: implementaciju rezultata rada na automatskom indeksiranju, statističkih asocijativnih pojmova pojedinih deskriptora, u svrhu boljeg i lakšeg pretraživanja Pojmovnika Eurovoc i razvoj modela preuzimanja deskriptora u dokumentacijske sustave potpomognutih različitim softverskim rješenjima.

Projekt uspostave Višenamjenskog Prostornog Informacijskog Sustava (VPIS) povezat će temeljne prostorne baze podataka koje vodi Državna Geodetska uprava u jedinstveni informacijski sustav koji će omogućiti korisnicima da efikasno koriste te podatke i nadograđuju ih svojim atributnim podacima. Do sredine 2006. godine planiraju se podaci na geoportalu Državne geodetske uprave učiniti dostupnim korisnicima i javnosti. Da bi se ostvario navedeni cilj nužno je prikupljanje, sistematiziranje i proizvodnja ažurnih i točnih prostornih podloga i baza podataka.

Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa planira do kraja 2006. godine izraditi svoj jedinstveni izvještajni sustav, implementirati sustav za upravljanje dokumentima i zadacima te informatizirati poslovanje prosvjetne inspekcije (eInspektor).

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi u okviru projekta koji se financira zajmom Svjetske banke provodi informatizaciju sustava socijalne skrbi kroz informatizaciju centara socijalne skrbi na županijskoj razini i njihovo povezivanje u informacijski sustav Ministarstva.

Korisnicima Hrvatskog zavoda za zapošljavanje planira se podići razinu davanja usluga putem javnih Internet servisa, te poboljšati informacijsku podršku poslovnim procesima.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
ROSA – Registri, Obrasci, Servisi, Arhivi - integriranje usluge virtualne zbirke on line dokumenata u e-Katalog na mrežnim stranicama HIDRE	4-2006	HIDRA
Izrada Strateškog plana razvoja Informacijskog sustava Carinske uprave	4-2006	MFIN CURH, APIS IT
Podizanje dostupnosti javne usluge upisa na visokoškolske ustanove na razinu 2.	6-2006	MZOŠ
Pristup upisnicima osnovnih i srednjih škola, znanstvenika, znanstvenih i visokoškolskih ustanova	6-2006	MZOŠ
Izrada programa obrazovanja i provjere znanja zaposlenika u državnoj upravi prema ECDL programu	6-2006	SDUU
Izrada Strateškog plana razvoja Informacijskog sustava Porezne uprave	6-2006	MFIN PU, APIS IT
Objedinjavanje podataka u državnim maticama, knjigama državljana, te popisu birača u informacijski sustav osobnih stanja građana	12-2006	SDUU, SDUeH

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Izrada projekta centralnog portala uz autentikaciju i autorizaciju pristupa informacijskim resursima državne uprave	12-2006	SDUeH, APIS IT
Pojmovnik Eurovoc – implementacija asocijativnih pojmova pojedinih deskriptora i razvoj modela preuzimanja deskriptora u dokumentacijske sustave potpomognute različitim softverskim rješenjima.	12-2006	HIDRA
Zakonodavstvo usklađeno s EU – praćenje tekstova propisa u procesu njihovog donošenja	12-2006	HIDRA
Razvoj sustava za pobiranje mrežnih sadržaja, prikupljanje sadržaja, formalna i sadržajna obrada	12-2006	HIDRA
Nadogradnja radne stanice za računalno potpomognuto indeksiranje postupcima automatskog indeksiranja (AIDE), priprema za uspostavljanje javno dostupnog inteligentnog sustava za indeksiranje službene dokumentacije Republike Hrvatske	12-2006	HIDRA
Tečajevi ECDL, upravljanje projektima, informacijska sigurnost, otvoreni standardi, upravljanje informacijskim sustavima (ITIL), upoznavanje s informacijskim izvorima HIDRA-e i načinima njihovoga korištenja	12-2006	SDUU, SDUeH, HIDRA
Jedinstveni izvještajni sustav MZOŠ-a	12-2006	MZOŠ
Implementacija sustava za upravljanje dokumentima i zadacima MZOŠ-a	12-2006	MZOŠ
Razvoj i implementacija sustava za upravljanje rizicima (nastavak)	12-2006	MFIN CURH, APIS IT
Informatizacija poslovanja prosvjetne inspekcije – elnspektor	12-2006	MZOŠ
Analiza i procjena informacijske podrške poslovnim procesima HZZ-a s prijedlogom poboljšanja	12-2006	HZZ
Podizanje razine davanja usluga putem javnih Internet servisa korisnicima HZZ-a	12-2006	HZZ
Mjesečno obnavljanje podataka e-Kataloga	Trajno	HIDRA

6.3.2 e-Pravosuđe

U 2006. godini nastavlja se informatizacija zemljišnih knjiga i katastarskog sustava kroz održavanje i unapređenje implementiranog informacijskog sustava EOP

zemljišne knjige. Nastavlja se s informatičkim opremanjem Odjela zemljišnih knjiga na svim općinskim sudovima. Javni bilježnici bit će autorizirani korisnici. U ovoj godini će biti završen proces spajanja općinskih sudova na centralnu bazu s ciljem replikacije podataka prepisanih u digitalni oblik. Krajnji planirani rok za prijepis i verifikaciju svih digitalnih zemljišnih knjiga je 31.12.2006. Navedeno je glavni preduvjet da bi se po planu do kraja 2006. godine zatvorile ručno vođene zemljišne knjige, slijedom čega baza više neće imati informativni karakter nego će prerasti u vjerodostojni podatak.

U 2006. godini se nastavlja s projektom strukturalnog kabliranja lokalnih računalnih mreža (LAN) na preostalim lokacijama, tj. pravosudnim tijelima. Provedba ovog projekta je glavni preduvjet za uspješno provođenje projekta integriranog sustava za upravljanje sudskim predmetima (ICMS).

Ministarstvo pravosuđa je zajmom Svjetske banke pokrenulo izgradnju Integriranog informacijskog sustava upravljanja sudskim predmetima (ICMS) koji će, u fazi kad bude potpuno funkcionalan na svim sudovima Republike Hrvatske, pokriti sve poslovne procese i potrebe pravosudnog sustava. Cilj tog projekta je stvaranje automatiziranog sustava na nacionalnoj razini koji će pomoći sucima i sudskim službenicima u primjeni vladavine prava i pružanju usluga sudova građanima, te povećati efikasnost pravosuđa u Hrvatskoj. U 2006. godini se planira izrada tehničkih specifikacija za računalnu opremu, uključujući komunikacijsku infrastrukturu, potrebne programske pakete za rad sustava, pilotiranje rješenja, upravljanje unosom podataka (za potrebe testiranja), te inicijalna implementacija u pilot-sudovima: Trgovački sud u Splitu, Trgovački sud u Zagrebu, Općinski sud u Puli, Općinski sud u Zagrebu.

U 2006. godini se planira tehnološka i funkcionalna nadogradnja, odnosno potpuno opremanje informatičkom opremom registara na Trgovačkim sudovima, te usuglašavanje s legislativom. Izrada tehničke specifikacije za projekt autoriziranog pristupa kazenoj (prekršajnoj) evidenciji osoba (tijela) ovlaštenima da potražuju predmetne podatke.

U 2006. godini planira se i unapređenje poslovnih procesa Uprave za zatvorski sustav Ministarstva pravosuđa, čime bi se poboljšao protok informacija između zatvorskih institucija i Središnjeg ureda Uprave za zatvorski sustav, te stvorile pretpostavke za uključivanje ove Uprave u e-Government projekte kao i njihovo jeftinije i racionalnije poslovanje. U sklopu ovog projekta planira se nabava, ugradnja i održavanje računalne opreme te razvoj i implementacija aplikativnih programa za zatvorski sustav (matica zatvorenika, očevidnik službenika). Uz navedeno planira se i uspostava telekomunikacijske infrastrukture zatvorskog sustava.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Predaja ovršnih prijedloga po dugovanjima za komunalne usluge, naknade i rentu ⁴ putem interneta	4-2006	MP

⁴ Zakonom o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona (NN 88/05), propisano je provođenje postupaka prisilne naplate. Ova e-usluga se planira realizirati za ovršne prijedloge po dugovanjima za komunalne usluge, naknade i rentu i to za područje Grada Zagreba. Ciljevi ove usluge su: smanjiti broj ovršnih

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
		APIS IT
Digitalizacija i verifikacija digitalnih zemljišnih knjiga	12-2006	MP
Projektiranje i generičko kabliranje pravosudnih tijela (LAN, WAN)	12-2006	MP
Pilot instalacija ICMS u sudovima	12-2006	MP
Unapređenje sudskog registra za prihvatanje dokumenata u elektroničkom obliku, tehnološko unapređenje računalne opreme sudskog registra	12-2006	MP
Uspostava suvremenog informacijskog sustava u kaznenim tijelima (Zatvorski informacijski sustav)	12-2006	MP

6.3.3 e-Obrazovanje

Informacijsko-komunikacijska tehnologija potiče kreiranje ekonomskih i socijalnih mreža pojedinaca i zajednica. Hrvatski školski web prostor i Hrvatski sustav za e-obrazovanje logičan su korak prema uspostavi informacijske infrastrukture obrazovne i akademske zajednice u Republici Hrvatskoj.

U 2006. godini slijedi nastavak informatičkog opismenjanja i certificiranja korisnika za ECDL, kako bi mogli koristiti sadržaje e-obrazovanja.

Početkom 2006. godine očekuje se rad prvih modula projekta Informacijskog sustava osnovnog i srednjeg školstva, a završetak čitavog planiranog obuhvata podataka u 5 modula bi trebao biti do kraja 2006. godine.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Primjeniti e-learning sustav u obrazovanju za ECDL program	3-2006 (provedeno)	MZOŠ
Primjeniti sustav automatiziranog testiranja u ECDL programu	6-2006	MZOŠ
Umrežavanje ustanova sustava obrazovanja u računalno-komunikacijsku mrežu CARNet i pristup Internetu	9-2006	MZOŠ
Implementacija autentikacijske i autorizacijske infrastrukture sustava obrazovanja (AAI@ EduHr)	10-2006	MZOŠ
Implementacija programskog rješenja za sustav	10-2006	MZOŠ

predmeta, skratiti vrijeme trajanja postupka ovrhe, pojednostaviti i ubrzati komunikaciju između ovrhovoditelja i nadležnog Suda, te proširiti podršku i za javnobilježničke urede.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
knjižničnog poslovanja i upravljanja u sustavu znanosti i visokog obrazovanja		
Pristup bibliografskim on-line bazama i e-časopisima	10-2006	MZOŠ
Implementacija sustava za upravljanje učenjem LMS	10-2006	MZOŠ
Proširenje implementacije informacijskog sustava visokih učilišta (ISVU)	12-2006	MZOŠ
Implementacija integriranog financijsko-informacijskog sustava sveučilišta Republike Hrvatske	12-2006	MZOŠ
Projekt pametne iskaznice osoba u sustavu znanosti, obrazovanja i športa (SX)	12-2006	MZOŠ
Obrazovanje nastavnog osoblja osnovnih i srednjih škola u nastavi (ECDL)	12-2006	MZOŠ
Opremanje osnovnih i srednjih škola računalnom i programskom opremom	Trajno	MZOŠ
Opremanje visokih učilišta računalnom i programskom opremom	Trajno	MZOŠ

6.3.4 e-Zdravstvo

Tijekom 2006. godine planira se krenuti u projekt informatizacije bolnica i povezivanja istih na zdravstveni informacijski sustav kako bi se unaprijedila razina usluge koju pacijent dobiva, te omogućila racionalizacija poslovanja. U nastavku projekta kad se osiguraju tehničko tehnološke osnovice za primjenu elektroničkog potpisa i sigurne elektroničke identifikacije osiguranika HZZO-a (primjena smart kartice) omogućit će se osiguranim osobama da sve aktivnost, za koje danas moraju posjetiti jednu od 130 umreženih lokacija HZZO-a, obave preko Interneta.

Planirano je da se do kraja siječnja 2006. godine završe druge dvije faze pilot projekta Pametna kartica, a one će obuhvatiti izradu, personalizaciju i e-personalizaciju pametnih kartica sukladno tehničkoj dokumentaciji iz 1. faze, te prema prijedlogu dizajna i elemenata zaštite na kartici. Tehnološka rješenja koja će se implementirati tijekom ovog pilot projekta bit će bazirana na dokumentima koje je izradio Fakultet elektrotehnike i računarstva, Zavod za elektroničke sustave i obradu podataka. Također do kraja siječnja 2006. planira se izraditi i generička programska komponenta, te tehnička dokumentacija za istu koja će omogućiti da se profesionalni zdravstveni djelatnici u primarnoj zdravstvenoj zaštiti mogu spojiti i identificirati na HZZO portalu prema detaljnoj specifikaciji HZZO portala i pripadnih sučelja. Generička programska komponenta mora imati definirano programsko sučelje (API) koje mora omogućiti njenu ugradnju u postojeća i nova programska rješenja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Pokretanje središnjeg dijela informacijskog sustava primarne zdravstvene zaštite (G1)	4-2006	MZSS, HZZO, HZJZ
Plan uvođenja multifunkcijske smart kartice u sustav zdravstvenog osiguranja	12-2006	MZSS, HZZO

6.3.5 e-Poslovanje

Program e-Hrvatska 2007. posebno ističe cilj stvaranja povoljnog okruženja za e-poslovanje. Donošenjem Zakona o elektroničkoj ispravi stvara se osnovica šire uporabe sustava elektroničkog poslovanja i pružanja usluga na mreži, pri čemu ključna kategorija jest elektronički potpis.

Intenzivnijim razvijanjem informacijskih usluga u državnoj upravi i gospodarstvu, te provođenjem informatičkog opismenjavanja korisnika ovih usluga očekuje se značajnija primjena elektroničkog poslovanja u cjelokupnom gospodarstvu. Nositelji ovih aktivnosti su Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Ministarstvo financija, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatska gospodarska komora i Hrvatski informatički zbor. Sva ostala TDU trebaju uskladiti vlastito poslovanje i, gdje je to moguće, ukloniti nužnost da se transakcije potvrđuju papirnatim ispravama te se na taj način osposobiti za proširenje skupa korisnika sustava. Također će se intenzivirati i suradnja s privatnim sektorom te dati dodatni poticaj za obavljanje poslovanja elektroničkim putem. Građanima će se putem programa HITRO.HR omogućiti korištenje razvijenih informacijskih usluga na mreži.

Kako bi se potaknuo razvoj e-poslovanja Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s Hrvatskom gospodarskom komorom izradit će Strategiju razvoja e-poslovanja. U okviru praćenja provedbe Strategije potrebno je prikupljati podatke o indikatorima kao što je to navedeno u poglavlju 4.4. Praćenje pokazatelja razvoja informacijskog društva. Hrvatska gospodarska komora i Državni zavod za statistiku izraditi će metodologiju praćenja pokazatelja razvoja e-Poslovanja te uspostaviti sustav za praćenje istih pokazatelja.

U okviru programa HITRO.hr pokrenut će se niz elektroničkih usluga vezanih uz praćenje i prijavu poreznih obveza za poduzetnike i građane, kao i usluge vezane uz carinske prijave i evidencije.

ePDV

ePDV je prva elektronička usluga Porezne uprave iz sustava ePorezna koja svim poreznim obveznicima (poslovnim subjektima) u Republici Hrvatskoj omogućava jednostavnu i sigurnu dostavu podataka o periodičnom obračunu PDV-a za određeno obračunsko razdoblje. Da bi se usluga ePDV mogla koristiti nužno je posjedovanje certificiranog elektroničkog potpisa koji izdaje FINA.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Prijava poreza na dodanu vrijednost putem interneta	1-2006 (provedeno)	MFIN PU, APIS IT
Izraditi Strategiju razvoja e-Poslovanja	6-2006	MGORP, SDUeH, HGK
Izraditi metodologiju praćenja pokazatelja o razvoju e-Poslovanja	6-2006	DZS, HGK
Uvid u stanje računa poreznog obveznika putem interneta	6-2006	MFIN PU, APIS IT
Elektronička razmjena podataka u robnom prometu između RH i Slovenije	6-2006	MFIN CU, APIS IT
Prijava ID obrazaca putem interneta	9-2006	MFIN PU, APIS IT
Pratiti pokazatelje o razvoju elektroničkog poslovanja u Hrvatskoj	9-2006	DZS, HGK
Prijava IP obrazaca putem interneta	12-2006	MFIN PU, APIS IT
Prijava poreza na dohodak putem interneta	12-2006	MFIN PU, APIS IT
Prijava poreza na dobit putem interneta	12-2006	MFIN PU, APIS IT
Internet usluge Carinske uprave ovlaštenim primateljima/pošiljateljima	12-2006	MFIN CU, APIS IT
Prijava posebnog poreza na kavu putem interneta	12-2006	MFIN CU, APIS IT

6.4 Javne usluge na internetu

„Studija dostupnosti javnih usluga na Internetu u Republici Hrvatskoj“ za čiju je pripremu upotrijebljen pokazatelj za e-Upravu definiran od strane Europske komisije pokazala je stanje dostupnosti javnih usluga u Hrvatskoj kao i potrebu poduzimanja konkretnih koraka za ubrzani razvoj elektroničke javne uprave (e-Uprave). Elektroničke javne usluge, očekuje se, olakšati će komunikaciju građana s tijelima državne uprave i time pojednostavniti administrativne procedure u obavljanju javnih usluga. Ovo je cilj programa HITRO.HR [*One Stop Shop*], sastavnog dijela Programa e-Hrvatska 2007. kojim se predviđa potpuna informatizacija javnih usluga do 2007. godine.

Izveštaj studije je pokazao zadovoljavajuće rezultate samo u nekim područjima usluga. Ovim planom u području e-Uprave dane su preporuke koje nadležna tijela državne uprave trebaju ispuniti tijekom 2006. godine kako bi se povećala dostupnost javnih usluga. U tijeku je izrada nove studije dostupnosti javnih usluga kako bi se mogla napraviti usporedna analiza napretka dostupnosti (engl. *benchmarking*) te ocijeniti rezultate poduzetih aktivnosti za razvoj e-državne uprave na temelju danih preporuka.

U tablicama su navedene usluge za građane i poduzetnike u skladu s programom eEuropa, te dodatne usluge iz Programa e-Hrvatska 2007. Za svaku uslugu navedeno je nadležno tijelo, stanje usluge na kraju 2005. godine, ciljana razina usluge do kraja 2006. godine i maksimalna razina usluge kakva je zadana programom eEuropa.

Tablica 3. Usluge za građane

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
1. POREZ NA DOHODAK				
1.1. Prijava poreza na dohodak	MFIN PU	2	3	4
2. ZAPOŠLJAVANJE				
2.1. Prijava u evidenciju Hrvatskog zavoda za zapošljavanje⁵	HZZ	1	3	3
2.2. Pretraživanje slobodnih radnih mjesta	HZZ	1	3	3
2.3. Podnošenje zahtjeva za dobivanje radne dozvole za stranca⁶	MUP	1	2	3
2.4. Podnošenje zahtjeva za dobivanje poslovne dozvole za stranca	MUP⁷	1	2	3
2.5. Prijava i odjava djelatnika⁸	HZZ	1	3	3

⁵ Na Hrvatski zavod za zapošljavanje mogu se prijaviti sve nezaposlene i zaposlene osobe. (Zakon o posredovanju pri zapošljavanju i pravima za vrijeme nezaposlenosti (NN 32/02, 86/02, 114/03 i 151/03).

⁶ Podnosi poslodavac (pravna ili fizička osoba) nadležnoj policijskoj upravi odnosno policijskoj postaji prema mjestu svog sjedišta.

⁷ Iznimno, stranci koji pružaju usluge u ime inozemnog poslodavca zahtjev za izdavanje poslovne dozvole mogu podnijeti i u diplomatskoj misiji odnosno konzularnom uredu Republike Hrvatske.

⁸ Podnosi poslodavac

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
3. SOCIJALNE NAKNADE				
3.1. Podnošenje zahtjeva za starosnu mirovinu	HZMO	2	2	4
3.2. Podnošenje zahtjeva za prijevremenu starosnu mirovinu	HZMO	2	2	4
3.3. Podnošenje zahtjeva za invalidsku mirovinu	HZMO	1	2	4
3.4. Podnošenje zahtjeva za obiteljsku mirovinu	HZMO	2	2	4
3.5. Podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na doplatak za djecu	HZMO	2	2	4
3.6. Podnošenje zahtjeva za naknadu zbog tjelesnog oštećenja	HZMO	2	2	4
3.7. Podnošenje zahtjeva za utvrđivanje staža	HZMO	2	2	4
3.8. Podnošenje zahtjeva za pretkompletiranje	HZMO	2	2	4
3.9. Podnošenje zahtjeva za isplatu mirovine	HZMO	2	2	4
3.10. Podnošenje zahtjeva za izdavanje potvrde o isplaćenju mirovini	HZMO	2	2	4
3.11. Prijava na osnovno zdravstveno osiguranje	HZZO	2	3	4
3.12. Prijava promjene osiguranja	HZZO	2	3	4
3.13. Odjava s osiguranja	HZZO	2	3	4
3.14. Podnošenje zahtjeva za upućivanje na liječenje u inozemstvo	HZZO	2	3	4
3.15. Podnošenje zahtjeva za ostvarivanje naknade za vrijeme nezaposlenosti	HZZ	2	3	4

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
3.16. Podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na školarinu	MZOŠ, Uredi državne uprave u županijama	2	2	4
3.17. Podnošenje zahtjeva za ostvarivanje prava na stipendiju	MZOŠ, Uredi državne uprave u županijama	2	2	4
4. OSOBNİ DOKUMENTI				
4.1. Podnošenje zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice	MUP	1	2	3
4.2. Podnošenje zahtjeva za izdavanje osobne iskaznice za strance	MUP	1	2	3
4.3. Podnošenje zahtjeva za izdavanje putovnice	MUP	1	1	3
4.4. Podnošenje zahtjeva za izdavanje vozačke dozvole	MUP	1	1	3
4.5. Podnošenje zahtjeva za izdavanje uvjerenja o ne vođenju kaznenog postupka	MP	0	2	3
5. REGISTRACIJA VOZILA				
5.1. Podnošenje zahtjeva za prvu registraciju motornih i priključnih vozila	MUP	1	1	4
5.2. Podnošenje zahtjeva za prvu registraciju plovila	MMTPR	1	3	4
5.3. Podnošenje zahtjeva za prvu registraciju zrakoplova	MMTPR	1	3	4
5.4. Podnošenje zahtjeva za produljenje registracije motornih i priključnih vozila	MUP	1	1	4
5.5. Podnošenje zahtjeva za produljenje registracije plovila	MMTPR	1	3	4

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
5.6. Podnošenje zahtjeva za produljenje registracije zrakoplova	MMTPR	1	3	4
5.7. Podnošenje zahtjeva za odjavu motornih i priključnih vozila	MUP	1	1	4
5.8. Podnošenje zahtjeva za odjavu plovila	MMTPR	1	3	4
5.9. Podnošenje zahtjeva za odjavu zrakoplova	MMTPR	1	3	4
5.10. Podnošenje zahtjeva za promjenu vlasnika motornih i priključnih vozila	MUP	1	1	4
5.11. Podnošenje zahtjeva za promjenu vlasnika plovila	MMTPR	1	3	4
5.12. Podnošenje zahtjeva za promjenu vlasnika zrakoplova	MMTPR	1	3	4
5.13. Podnošenje zahtjeva za probne pločice	MUP	1	1	4
5.14. Prijava nestanka prometne dozvole/ knjižice vozila	MUP	1	1	4
5.15. Podnošenje zahtjeva za izdavanje nove prometne dozvole/ knjižice vozila	MUP	1	1	4
6. GRAĐEVNA DOZVOLA				
6.1. Podnošenje zahtjeva za građevnu dozvolu	SDUU, MZOPUG ⁹ , MK ¹⁰	1	1	4
6.2. Podnošenje zahtjeva za lokacijsku dozvolu	SDUU, MZOPUG ¹¹ , MK ¹²	1	1	4

⁹ Građevnu dozvolu izdaje ured državne uprave u županiji, odnosno ured Grada Zagreba, nadležan za poslove graditeljstva na čijem području se građevina gradi, ako Zakonom o gradnji ili posebnim zakonima nije drugačije određeno. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja izdaje građevne dozvole za sljedeće građevine: građevine prometa i veza, energetske građevine, vodne građevine, industrijske građevine, građevine za postupanje s otpadom i građevine za posebne namjene

¹⁰ MK sudjeluje u postupku izdavanja građevinske dozvole u posebnim uvjetima ukoliko se radi o zaštićenoj povijesnoj cjelini ili kulturnom dobru – Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara NN 67/99

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
6.3. Podnošenje zahtjeva za izvatom iz zemljišne knjige	MP	0	2	4
6.4. Podnošenje zahtjeva za izvatom iz katastarskog operata	DGU	1	3	4
6.5. Podnošenje zahtjeva za izvatom iz prostornog plana	SDUU, MZOPUG	0	1	4
7. PRIJAVE POLICIJI				
7.1. Prijava kaznenog djela	MUP	1	2	3
8. JAVNE KNJIŽNICE				
8.1. Pretraživanje sadržaja/kataloga	MK, MZOŠ	3	3	3
8.2. Pristup/uvid u sadržaj	MK, MZOŠ	3	3	3
9. DRŽAVNE MATICE				
9.1. Podnošenje zahtjeva za izdavanje izvoda iz matične knjige rođenih	SDUU	1	2	3
9.2. Podnošenje zahtjeva za izdavanje izvoda iz matične knjige vjenčanih	SDUU	1	2	3
9.3. Podnošenje zahtjeva za izdavanje izvoda iz matične knjige umrlih (smrtoznica)	SDUU	1	2	3
9.4. Podnošenje zahtjeva za izdavanje dokaza o državljanstvu (domovnica) ¹³	SDUU	1	2	3

¹¹ Lokacijsku dozvolu izdaje županijski ured, odnosno ured Grada Zagreba, nadležan za poslove prostornog uređenja na čijem se području planira zahvat u prostoru. Ministarstvo zaštite okoliša i prostornog uređenja izdaje lokacijske dozvole za građevine važne za Državu.

¹² MK sudjeluje u postupku izdavanja lokacijske dozvole u posebnim uvjetima ukoliko se radi o zaštićenoj povijesnoj cjelini ili kulturnom dobru – Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara NN 67/99

¹³ Domovnica je javna isprava kojom se dokazuje hrvatsko državljanstvo, a izdaje je matični ured općine.

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
9.5. Podnošenje zahtjeva za stjecanje/prestanak državljanstva	MUP	1	1	3
10. VISOKOŠKOLSKO OBRAZOVANJE				
10.1. Upis na visokoškolsku ustanovu	MZOŠ	2	2	4
10.2. Upis na višu godinu	MZOŠ	2	2	4
10.3. Upis pada / ponavljanja godine	MZOŠ	2	2	4
11. BORAVIŠTE / PREBIVALIŠTE				
11.1. Prijava prebivališta	MUP	1	2	3
11.2. Prijava promjene adrese stanovanja	MUP	1	2	3
11.3. Odjava prebivališta	MUP	1	2	3
11.4. Prijava boravišta	MUP	1	2	3
11.5. Prijava/odjava boravišta/ prebivališta za strance	MUP	1	2	3
11.6. Prijava promjene adrese za strance	MUP	1	2	3
12. ZDRAVSTVENE USLUGE				
12.1. Interaktivno naručivanje	MZSS	0	3	4
12.2. Interaktivne konzultacije o dostupnim uslugama	MZSS	0	3	4

Tablica 4. Usluge za poduzetnike

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
1. SOCIJALNO OSIGURANJE ZAPOSLENIKA				
1.1. Podnošenje zahtjeva za osnovno zdravstveno osiguranje	HZZO	2	3	4
1.2. Podnošenje zahtjeva za dopunsko zdravstveno osiguranje	HZZO	2	3	4
1.3. Podnošenje zahtjeva za inozemno zdravstveno osiguranje	HZZO	2	3	4
1.4. Prijava i odjava zaposlenika u sustavu obveznog mirovinsko osiguranje	HZMO	2	3	4
2. POREZ NA DOBIT				
2.1. Prijava poreza na dobit	MFIN PU	2	4	4
3. POREZ NA DODANU VRIJEDNOST				
3.1. Prijava Porez na dodanu vrijednost	MFIN PU	2	4	4
4. REGISTRACIJA NOVOG PODUZEĆA				
4.1. Registracija tvrtke	MP	1	2	4
4.2. Registracija obrta	MINGRP	1	2	4
5. PRIJAVA PODATAKA DRŽAVNOM ZAVODU ZA STATISTIKU				
5.1. Prijava poslovnog subjekta	DZS	2	3	3
5.2. Prijava dijela poslovnog subjekta (poslovne jedinice)	DZS	2	3	3

Područje usluge – Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.	Cilj eEuropa
6. CARINSKA DEKLARACIJA				
6.1. Podnošenje carinske deklaracije za poslovne subjekte	MFIN CURH	3	3	3
7. ZAŠTITA OKOLIŠA				
7.1. Podnošenje zahtjeva za uvid u prostorni plan	MZOPUG	1	1	4
7.2. Podnošenje zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole	MZOPUG, MK ¹⁴	1	1	4
7.3. Podnošenje zahtjeva za izdavanje rješenja za odobrenje gospodarske djelatnosti	MZOPUG	1	1	4
7.4. Podnošenje zahtjeva za dobivanje dozvola/ izvještaja temeljem studija utjecaja na okoliš	MZOPUG	1	1	4
7.5. Podnošenje zahtjeva za pokretanje postupka izdavanja uvjerenja o vremenu ¹⁵	DHMZ	2	2	4
8. JAVNA NABAVA				
8.1. Uvid u objave javnih nadmetanja	UZJN	2	3	4

¹⁴ MK sudjeluje u postupku donošenja odluka o izvedivosti zahvata temeljem studije utjecaja na okoliš (kako vezano uz zaštitu kulturne baštine, tako i zaštitu prirode – Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara NN 69/99 i Zakon o zaštiti prirode NN 70/2005)

¹⁵ Davanje podataka na temelju kojih se izdaju najrazličitije dozvole ili uvjerenja (među ostalim i fizičkim osobama za naplatu šteta od osiguravajućih društava) te sačinjavaju izvještaje i studije o utjecaju vremenskih čimbenika na okoliš.

Tablica 5. Ostala područja usluga

Područje usluge - Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.
1. POLJOPRIVREDA			
1.1. Podnošenje zahtjeva za kredit	MPŠVG, HZPSS	1	2
1.2. Prijava za dobivanje poticaja	MPŠVG	1	2
1.3. Upis u Upisnik poljoprivrednih gospodarstava	MPŠVG	1	2
1.4. Podnošenje zahtjeva za dobivanje rješenja iz područja veterinarstva	MPŠVG	1	2
1.5. Podnošenje zahtjeva za dodjelu određene količine robe za uvoz u okviru carinske kvote	MPŠVG	1	2
1.6. Upis u Upisnik ekoloških proizvođača	MPŠVG	1	2
1.7. Podnošenje zahtjeva za dobivanje rješenja o pravu korištenja znaka ekoproizvod	MPŠVG	1	2
2. TURIZAM			
2.1. Prijava sudjelovanja u programima kreditiranja	MMTPR	1	3
2.2. Prijava i odjava turista	MMTPR	1	3
2.3. Prijava chartera	MMTPR	3	3
2.4. Podnošenje zahtjeva za utvrđivanje minimalnih uvjeta ugostiteljskih objekata koji se ne kategoriziraju	MMTPR	0	2
2.5. Prijava pružanja ugostiteljskih usluga u objektima zatvorenog tipa	MMTPR	0	2

Područje usluge - Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.
3. KULTURA			
3.1. Podnošenje zahtjeva za sufinanciranjem	MK	1	3
3.2. Podnošenje zahtjeva za poreznim olakšicama za kulturu i umjetnost	MK	0	1
4. DRŽAVNE INSPEKCIJE			
4.1. Prijave za inspekcijski nadzor nad trgovačkim društvima/obrtima	DI	3	3
4.2. Podnošenje zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kvaliteti uvezene robe	DI	2	2
4.3. Podnošenje zahtjeva za izdavanje certifikata za posude pod tlakom	DI	3	3
4.4. Podnošenje zahtjeva za izdavanje odobrenja inspektoru rada za sudjelovanje malodobnika mlađih od 15 godina u naplatnom sudjelovanju u snimanju filmova ¹⁶	DI	0	2
4.5. Podnošenje zahtjeva za obavljanjem nadzora radi ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju ¹⁷	DI	0	2
4.6. Izdavanje obavijesti o početku izvođenja radova	DI	0	2
4.7. Prijave za inspekcijski nadzor nad trgovačkim društvima/obrtima	DI	0	2
4.8. Podnošenje zahtjeva za izdavanje uvjerenja o kvaliteti uvezene robe	DI	0	2
4.9. Podnošenje zahtjeva za odobrenje konstrukcije i izrade posude pod tlakom	DI	2	2

¹⁶ Prema članku 21. stavak 2. Zakona o radu

¹⁷ Prema članku 35. Zakona o pravima branitelja iz domovinskog rata i njihovih obitelji

Područje usluge - Usluga	Nadležno tijelo državne vlasti	Stanje 2005.	Cilj 2006.
4.10. Podnošenje zahtjeva za izdavanje suglasnosti za preraspodjelu radnog vremena	DI	0	2
4.11. Izdavanje obavijesti o prekovremenom radu radnika ¹⁸	DI	0	2
4.12. Dostavljanje godišnjeg izvješća o ozljedama na radu	DI	0	2
4.13. Prijava smrtnih, skupnih i teških ozljeda	DI	0	2
5. ZAŠTITA OSOBNIH PODATAKA			
5.1. Evidentiranje zbirke osobnih podataka u Središnji registar	AZOP	3	3
5.2. Uvid u Središnji registar evidencija zbirke osobnih podataka	AZOP	4	4

7 Mehanizmi provedbe

Za potrebe planiranja, koordinacije i praćenja provedbe u svakom nadležnom tijelu zadužen je koordinator za provedbu Programa e-Hrvatska 2007.

Tablica 6. Popis koordinatora

MINISTARSTVA	KOORDINATORI
Ministarstvo financija	Ivan Rašeta
Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva	Miljenko Pavlaković
Ministarstvo kulture	Marica Mikec Ines Jambrošić
Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka	Miho Pitarević
Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti	Mario Reiner
Ministarstvo obrane	mr. sc. Darko Galinec
Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodnog gospodarstva	Nataša Benić Einbüchler Davor Kralj

¹⁸ Prema članku 41. stavak 2. Zakona o radu

MINISTARSTVA	KOORDINATORI
Ministarstvo pravosuđa	mr. sc. Renata Bradvica, prof.
Ministarstvo unutarnjih poslova	Josip Trbuščić
Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija	Alena Aganović Boras
Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva	Damir Stanić
Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi	Ante-Zvonimir Golem, dr.med. Silvija Šesto
Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa	Ružica Vučić

SREDIŠNJI DRŽAVNI UREDI	KOORDINATORI
Središnji državni ured za e-Hrvatsku	dr.sc. Diana Šimić
Središnji državni ured za razvojnu strategiju	Damir Pavao Govorčin
Središnji državni ured za upravljanje državnom imovinom	Katarina Čop
Središnji državni ured za upravu	Leda Lepri

DRŽAVNE UPRAVNE ORGANIZACIJE	KOORDINATORI
Državna geodetska uprava	Zoran Vujić
Državni hidrometeorološki zavod	Mr.sc. Ivanka Mihovilić
Državni inspektorat	Petar Baburić
Državni zavod za intelektualno vlasništvo	Mario Jendek
Državni zavod za mjeriteljstvo	Ivica Borošak, dipl. ing.
Državni zavod za nuklearnu sigurnost	Ivan Poljičanin
Državni zavod za statistiku	Branka Cimermanović
Državni zavod za zaštitu od zračenja	Nikša Sviličić

URED VLADE RH	KOORDINATOR
Ured za javnu nabavu	Ivan Žilić

JAVNI SEKTOR	KORDINATORI
Agencija za podršku informacijskim sustavima i informacijskim tehnologijama	Dunja Jurica
Agencija za zaštitu okoliša	Jasna Butuči
Agencija za zaštitu osobnih podataka	Vilena Gašparović
Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja	Mislav Kršulović
Financijska agencija	Tomislav Gadžo
Hrvatska informacijsko-dokumentacijska referalna agencija - Hidra	Ana Garvas Delić
Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje	Zoran Kordić
Hrvatski zavod za zapošljavanje	Ilija Rašić
Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje	Hrvoje Jezidžić
Središnji registar osiguranika - REGOS	Damir Korošić
Hrvatski zavod za norme	Snježana Zima

Tijela državne uprave nadležna za provođenje pojedinih mjera dostavljaju za svako tromjesečje izvješće o stanju provedbe Središnjem državnom uredu za e-Hrvatsku koji izrađuje konsolidirano izvješće i dostavlja ga Vladi RH i Nacionalnom vijeću za informacijsko društvo. Konsolidirano izvješće objavljuje se i na web stranicama Ureda. Rokovi za predaju izvješća Središnjem državnom uredu za e-Hrvatsku su 15. srpnja i 15. listopada 2006. godine, te 15. siječnja 2007. za godišnje izvješće. Rok za izradu konsolidiranog izvješća je 30 dana po primitku izvješća svih TDU.

Plan aktivnosti za 2006. godinu

Mjera	Rok provedbe	Nositelji
Izrada tromjesečnih i konsolidiranih izvješća	7/10-2006 1-2007	Sva TDU, HGK

8 Literatura

1. Bangemann report, European Council, Brussels, 1994.
(<http://europa.eu.int/ISPO/infosoc/backg/bangeman.html>)
2. eEurope 2005: An information society for all: An Action Plan to be presented in view of the Sevilla European Council. COM(2002) 263 final. Brussels: Commission of the European Communities, 28.5.2002.
(www.europa.eu.int/information_society/eeurope/2005/index_en.htm)

3. Declaration of Principles: Building the Information Society: a global challenge in the new Millennium. Document WSIS-03/GENEVA/DOC/4-E. Geneve: ITU, 12 December 2003. (www.itu.int/wsis/)
4. Plan of Action. Document WSIS-03/GENEVA/DOC/5-E. Geneve: ITU, 12 December 2003. (www.itu.int/wsis/)
5. Decision 2004/387/EC of the European Parliament and of the Council of 21 April 2004 on interoperable delivery of pan-European eGovernment services to public administrations, businesses and citizens (IDABC). (www.europa.eu.int/idabc/en/document/3430/3)
6. Operativni plan provedbe Programa e-Hrvatska 2007. za 2004. godinu. Zagreb: Vlada Republike Hrvatske, Središnji državni ured za e-Hrvatsku, lipanj 2004. (www.e-hrvatska.hr)
7. CoBrA Recommendations for eGovernment beyond 2005 – Modern and Innovative Public Administrations in the 2010 horizon. Amsterdam: 3rd eEurope eGovernment subgroup meeting, 27-28 September 2004. (www.europa.eu.int/idabc/en/document/3594/5671)
8. Strategija Programa One Stop Shop. Zagreb: Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Središnji državni ured za upravu, Financijska agencija, prosinac 2004. (http://www.vlada.hr/Download/2004/12/16/Strategija_POSS_V2.pdf)
9. Plan provedbe Programa One Stop Shop. Zagreb: Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Središnji državni ured za upravu, prosinac 2004. (www.e-hrvatska.hr)
10. European Interoperability Framework for Pan-European eGovernment Services. Version 1.0. Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004. ISBN 92-894-8389-X (<http://europa.eu.int/idabc/servlets/Doc?id=19529>).
11. Studija dostupnosti javnih usluga na Internetu u Republici Hrvatskoj za 2004. g. Zagreb: Capgemini d.o.o., 21. siječnja 2005.
12. Nacionalni program informacijske sigurnosti u Republici Hrvatskoj. Zagreb: Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Stručna skupina za informacijsku sigurnost, ožujak 2005. (www.e-hrvatska.hr)
13. Plan provedbe Nacionalnog programa informacijske sigurnosti u RH za 2005. g. Zagreb: Središnji državni ured za e-Hrvatsku, Stručna skupina za informacijsku sigurnost, ožujak 2005. (www.e-hrvatska.hr)
14. i2010 – A European Information Society for growth and employment. COM(2005) 229 final. Brussels: Commission of the European Communities, 1.6.2005. ([www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/impact/docs/ia_2005/COM\(2005\)_229.pdf](http://www.europa.eu.int/comm/secretariat_general/impact/docs/ia_2005/COM(2005)_229.pdf))
15. Memorandum Razumijevanja o razvoju širokopojasnih mreža, potpuno međupovezanih s europskim i globalnim mrežama –«bSEE» inicijativa o širokopojasnim vezama u jugoistočnoj Europi. Solun, Grčka: 01. srpnja 2005. (www.stabilitypact.org/e-see/)

16. National Strategy for Building a Framework for e-Business. Solun, Grčka: 01. srpnja 2005. (www.stabilitypact.org/e-see/)
17. Tunis Commitment. Document WSIS-05/TUNIS/DOC/7-E, Tunis: Second Phase of the WSIS, 18 November 2005. (<http://www.itu.int/wsis/>)
18. Tunis agenda for the information society. Document WSIS-05/TUNIS/DOC/6(Rev. 1)-E18. Tunis: November 2005. (<http://www.itu.int/wsis/>)
19. Europe's Information Society
(http://europa.eu.int/information_society/index_en.htm)